

**Partnerstvo za otvorenu upravu
Crna Gora**

**Nacionalni akcioni plan za sprovođenje
inicijative Partnerstvo za otvorenu
upravu u Crnoj Gori 2023 - 2024.**

Decembar 2022.

SADRŽAJ

UVOD	3
DOSADAŠNJI UČINCI SPROVOĐENJA INICIJATIVE PARTNERSTVO ZA OTVORENU UPRAVU U CRNOJ GORI	4
PROCES IZRADE NACIONALNOG AKCIONOG PLANA	6
PREDUZETI KORACI	7
PREGLED AKTIVNOSTI ZAJEDNIČKOG KREIRANJA NACIONALNOG AKCIONOG PLANA 2023-2024	8
SADRŽAJ AKCIONOG PLANA I OBAVEZE KOJE SE NJIME PREUZIMAJU	10
BUDŽET	11
MONITORING, IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJA	13
UČEŠĆE GRAĐANA	14
1. POBOLJŠANJE FUNKCIONALNOSTI PORTALA E-PARTICIPACIJA	14
2. UNAPREĐENJE MONITORINGA KVALITETA SPROVOĐENJA JAVNIH RASPRAVA	17
3. BOLJE INFORMISANJE I EDUKACIJA JAVNOSTI O MOGUĆNOSTIMA UČEŠĆA U KREIRANJU JAVNIH POLITIKA.....	20
4. PODSTAĆI UČEŠĆE MLADIH U SPROVOĐENJU ZELENIH POLITIKA	23
OTVORENI PODACI I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA	27
5. PROMOCIJA I UNAPREĐENJE POLITIKE I PRAKSE OTVORENIH PODATAKA.....	27
6. UNAPRIJEDITI PARTICIPATIVNI MONITORING KVALITETA SPROVOĐENJA ZAKONA O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA.....	30
7. POVEĆATI DOSTUPNOST PODATAKA O RADU VLADE I VLADINIH TIJELA	32
8. PARTICIPATIVNI MONITORING RAZMJENE PODATAKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI SA PREDLOGOM ZAKLJUČAKA ZA UNAPREĐENJE PRIMJENE	35
9. POBOLJŠATI STANDARDE DIGITALNE PRISTUPAČNOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM	38
FISKALNA TRANSPARENTNOST	41
10. POVEĆATI TRANSPARENTNOST PODATAKA O SADRŽAJU I IZVRŠENJU DRŽAVNOG BUDŽETA	41
11. PODSTICANJE TRANSPARENTNOSTI I ISKORIŠĆENOSTI EU FONDOVA	42
JAČANJE INTEGRITETA I JAVNE ODGOVORNOSTI U BORBI PROTIV KORUPCIJE	45
12. UTVRDITI ZAKONSKI OKVIR ZA ZAŠTITU ZVIŽDAČA.....	45
13. POBOLJŠATI KVALITET PRIMJENE STANDARDA ETIKE I INTEGRITETA U DRŽAVNOJ UPRAVI	46
OTVORENOST LOKALNIH SAMOUPRAVA	48
14. UNAPRIJEDITI TRANSPARENTNOST PODATAKA O IZVRŠENJU BUDŽETA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE (JLS)	48
15. POBOLJŠATI TRANSPARENTNOST LOKALNIH PARLAMENATA	50
16. PROMOCIJA OTVORENIH PODATAKA NA LOKALNOM NIVOU	52
17. UNAPRIJEDITI DIGITALNU PRISTUPAČNOST WEB STRANICA OPŠTINA	55
18. UNAPRIJEDITI INFORMISANOST LOKALNIH SLUŽBENIKA O STANDARDIMA ETIKE I INTEGRITETA	56
19. OJAČATI ULOGU MJESNIH ZAJEDNICA U NEPOSREDNOM UČEŠĆU GRAĐANA U LOKALNOM ODLUČIVANJU	58
20. UNAPRIJEDITI E-USLUGE NA LOKALNOM NIVOU	60

UVOD

Crna Gora je članica inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu (POU) od 13. februara 2012. godine. POU je dobrovoljna međunarodna inicijativa, pokrenuta 2011. godine, koja promoviše multilateralnu saradnju, podržava i pomaže razvoj otvorenosti, transparentnosti i odgovornosti uprave kroz otvorenu saradnju predstavnika državne uprave sa civilnim društvom i drugim akterima u cilju promocije i povećanja transparentnosti, borbe protiv korupcije i aktivnog uključivanja i osnaživanja učešća građana i civilnog sektora u kreiranje javnih politika.

Otvorenost javne uprave i jačanje povjerenja građana u državni sistem kao efikasan servis građana okosnica su reformskih mjera i aktivnosti, koje se prožimaju kroz veliki broj javnih politika, i u strateškim i u zakonskim okvirima.

Crna Gora je posvećena EU reformskoj agendi, koja je od suštinskog značaja za napredak Crne Gore na putu ka EU. Osnovni principi transparentnosti, javne odgovornosti i učešća javnosti koje promoviše POU jasno su ugrađeni u program rada Vlade. Inicijativa POU daje prostor za dodatni zamah reformama i modernizaciju javne uprave i na državnom i na lokalnom nivou, u skladu sa potrebama građana, privrede, akademskog i NVO sektora, koji traže kredibilni, nezavisni i djelotvorni institucionalni odgovor.

POU inicijativa značajno može doprinijeti svrsishodnijem i inkluzivnijem procesu kreiranja javnih politika, a ta potreba prati i nalaze iz poslednjih godišnjih izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori¹, pogotovo onih koji se odnose na saradnju javne uprave i nevladinih organizacija, kao najaktivnijih aktera među organizacijama civilnog društva. Kroz ovaj Akcioni plan se planira odgovoriti na niz socijalnih, političkih i ekonomskih izazova koji imaju važan uticaj na kvalitet sprovođenja reformi u procesu pristupanja Crne Gore EU. Ti se izazovi odnose, između ostalog, na još uvijek nedovoljno učešće javnosti u postupcima kreiranja javnih politika, nisko povjerenje građana u rad institucija, neujednačenu praksu proaktivne objave otvorenih podataka javnog sektora odnosno pridržavanja standarda slobodnog pristupa informacijama te integriteta i javne odgovornosti kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Na važnost suočavanja s tim izazovima ukazuje i GRECO izvještaj o petom krugu evaluacije napretka Crne Gore u području sprečavanja korupcije i unapređivanja integriteta u okviru organa centralne vlasti.² Reforme koje se predlažu ovim akcionim planom idu u smjeru jačanja sposobnosti javne uprave za razvoj partnerstva s civilnim društvom i ostalim akterima u odgovoru na te izazove te su komplementarne

---

¹ Evropska komisija (2022) Godišnji izvještaj za Crnu Goru za 2022. godinu, https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/montenegro-report-2022_en

² GRECO (2022) Izvještaj o evaluaciji – Crna Gora – Petri krug evaluacije – Sprečavanje korupcije i unapređivanje integriteta u okviru organa centralne vlasti (na najvišim izvršnim funkcijama) i agencija za sprovođenje zakona, <https://rm.coe.int/fifth-evaluation-round-preventing-corruption-and-promoting-integrity-i/1680a8a108>

mjerama i obavezama koje se ističu u nizu strateških dokumenata, posebno Strategiji reforme javne uprave 2022-2026., Strategiji saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026., kao i Strategiji digitalne transformacije 2022-2026.

Očekuje se da će sprovođenjem reformi u pet tematskih prioriternih područja obuhvaćenih ovim akcionim planom dati dodatnih zamah dinamici izvršavanja obaveza Crne Gore u procesu pristupanja EU, potvrditi posvećenost vlade principima i vrijednostima rastuće međunarodne zajednice Partnerstva za otvorenu upravu, ali i ojačati institucionalnu i društvenu otpornost na globalne krizne situacije i izazove.

Dosadašnji učinci sprovođenja inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori

Nacionalni akcioni plan za sprovođenje inicijative POU u Crnoj Gori 2018-2020. sadržao je obaveze blisko povezane sa reformom javne administracije i procesom pristupanja zemlje EU. Aktivnosti su uključivale veće korišćenje onlajn alatki za učešće javnosti, unapređivanje pristupa informacijama organa državne uprave i otvorenim podacima, unapređivanje transparentnosti budžeta i sprovođenje studije o zaštiti zviždača, kao i uvođenje onlajn nacionalnog identifikacionog dokumenta, plaćanje naknada putem interneta i elektronsko preuzimanje rješenja o plaćanju poreza.

Završni izvještaj o realizaciji Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative POU u Crnoj Gori 2018- 2020.³ usvojila je Vlada u decembru 2021. godine. Prelazni izvještaj Mehanizma nezavisnog izvještavanja (IRM): o rezultatima Crne Gore za period 2018–2021. godine objavljen je u junu 2022. te ukazuje na ograničenu realizaciju preuzetih obaveza. Do kraja planiranog perioda sprovođenja, pet obaveza je imalo ograničenu realizaciju, a jedna nije započeta. Iako je Akcioni plan obuhvatao potencijalno uticajne aktivnosti u vezi sa onlajn učešćem javnosti (Obaveza 2), pristupom informacijama (Obaveza 3) i transparentnošću budžeta (Obaveza 6), njihova ograničena realizacija ih je spriječila da postignu primjetne rezultate ili promjene u praksi otvorene uprave.

Učešće javnosti

Obaveza 2 imala je za cilj proširenje korišćenja alata za e-participaciju i e-peticije. E-participacija se u velikoj mjeri koristi za objavljivanje novih poziva na konsultovanje i javne rasprave o nacrtima zakona i strategija. Međutim, ukupna primjena ovih alata od strane građana i civilnog društva i dalje je niska, a među javnim institucijama je još uvijek vidljiva neujednačena i nedosljedna primjena oba alata. Takođe, lokalna samouprava još uvijek nije počela da koristi portal e-peticije, što je bila jedna od potencijalno ambicioznijih aktivnosti

---

³ <https://www.gov.me/dokumenta/939a645f-910a-40ea-8753-196152d705e3>

u sklopu ove obaveze. S obzirom na preporuke iz IRM izvještaja, kao i preporuke iz godišnjih izvještaja Evropske komisije te SIGMA monitoring izvještaja, u sledećem akcionom planu se planira promovisati dalja institucionalizacija i korišćenje novih mehanizama konsultovanja i učešća građana. Potrebno je raditi na poboljšanju funkcionalnosti portala e-participacija, unapređenju monitoringa kvaliteta sprovođenja javnih rasprava, boljem informisanju i edukaciji javnosti o mogućnostima učešća u kreiranju javnih politika, podsticanju učešća studenata i akademske zajednice u saradničke procese kreiranja javnih politika, ali i unapređenju korištenja ekspertize i istraživanja NVO u razvoju novih politika.

Pristup informacijama

Obaveza 3 je bila objavljivanje setova podataka na portalu otvorenih podataka Crne Gore, ali se ti podaci još uvijek nedovoljno aktivno koriste od strane građana, civilnog društva ili preduzeća. Izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama (takođe u okviru Obaveze 3) usvojene su na sjednici Vlade krajem decembra 2021. godine, nekoliko mjeseci nakon isteka važenja Akcionog plana. Njima je bilo planirano proširenje primjene javnog interesa i testova štetnosti na neke izuzetke, unapređenje upravljanja postupanjem sa zahtjevima unutar institucija i jačanje uloge Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kao nezavisnog nadzornog organa. Nova Vlada je u maju 2022. donijela odluku da se predloženi zakon povuče iz skupštinske procedure kako bi se dodatno unaprijedio. U skladu sa IRM preporukama, u novom Akcionom planu će se raditi na poboljšanju efektivne primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama, ali i na jačanju proaktivne transparentnosti i povećanju dostupnosti vrijednih setova podataka na portalu otvorenih podataka.

Povećanje javnog integriteta

Obaveza 6 podrazumijevala je u prethodnom Akcionom planu izradu vizuelnih prikaza državnog i lokalnog budžeta, objavljivanje brošura za građane i sprovođenje komparativne analize/studije o zaštiti zviždača. Na kraju Akcionog plana, ove aktivnosti su samo djelimično realizovane. Prema preporuci IRM-a, u sledećem Akcionom planu će se dodatno raditi na jačanju transparentnosti javne, budžetske potrošnje, ali i promovisati kontrola i participacija javnosti u monitoringu izvršenja budžeta. Takođe, namjera je dati dodatni podsticaj mjerama jačanja integriteta i javne odgovornosti u borbi protiv korupcije te promovisati vrijednosti otvorene uprave na nacionalnom i lokalnom nivou.

U izvještaju IRM-a je utvrđeno je da tri od šest obaveza iz prethodnog Akcionog plana nijesu direktno relevantne ni za jednu od osnovnih vrijednosti Partnerstva za otvorenu upravu- transparentnost, građansko učešće ili javnu odgovornost. Ove obaveze su uključivale različite reforme e-uprave i unapređenje internih procedura za organe: izrada

nacionalnog identifikacionog dokumenta (Obaveza 1), razvoj sistema za praćenje naplate administrativnih i sudskih taksi od strane uprave (Obaveza 4) i obezbjeđivanje građanima mogućnosti da elektronski preuzimu rješenja o plaćanju poreza na nepokretnosti (Obaveza 5). Iako bi ove obaveze mogle biti važne za nacionalne i lokalne budžete, IRM ističe da one nijesu uključivale javno objavljivanje novih informacija ili više informacija, proširenje mogućnosti za učešće javnosti u donošenju odluka ili pružanje mehanizama kojima javnost poziva upravu na odgovornost.

Osnovna misija javne uprave je da sa partnerima, u prvom redu sa organizacijama civilnog društva (OCD), radi na uvođenju novih praksi, procesa i metoda dizajniranja, isporuke i upravljanja uslugama koji zadovoljavaju potrebe građana. Principi na kojima se zasniva rad javne uprave su uključenost, jednakost i pristupačnost, što znači da građani i zainteresovane grupe aktivno učestvuju u kreiranju javnih politika ukazujući šta i na koji način iste treba mijenjati. Oblast pružanja upravnih usluga, kroz dalje unapređenje vođenja upravnog postupka i blagovremenog pružanja usluga, funkcionisanja elektronske uprave i elektronskih servisa, između ostalog su oblasti na kojima se temeljila reforma javne uprave u prethodnom periodu, što je kompatibilno vrijednostima koje se promovišu kroz POU inicijativu i NAP- otvorenost javne uprave, dostupnost informacija i usluga za građane, korišćenje moći tehnologija.

U novom Akcionom planu se vodilo računa o preporukama IRM- a te se nastojalo da obaveze budu formulisane na način koji uključuje jasne elemente transparentnosti, učešća ili javne odgovornosti.

Proces izrade Nacionalnog akcionog plana

Proces ko-kreiranja nacionalnih akcionih planova je faza učešća u globalnoj inicijativi koja najviše odražava stepen političke volje, opredjeljenja zemlje da da svoj puni doprinos u primjeni standarda otvorene uprave i saradnje sa drugim sektorima i građanima.

Aktivno članstvo podrazumijeva ko- kreiranje i primjenu i praćenje nacionalnog akcionog plana koji je proizvod vrlo inkluzivnih, širokih konsultacija kako bi se definisale obaveze i aktivnosti prema potrebama građana i različitih ciljnih grupa.

Proces konsultacija u izradi NAP- a sprovodi se u skladu sa standardima koje je propisao Sekretarijat POU- a u odnosu na:

- dijeljenje relevantnih informacija sa zainteresovanim subjektima,
- kreiranje prostora za dijalog i saradnju i
- osiguranjem zajedničkog vlasništva nad dokumentom kroz zajedničko odlučivanje o preuzimanju prethodno usaglašenih

obaveza.

Ko- kreiranje ove javne politike predstavlja priliku da se afirmišu nove ideje te predlože oblasti i aktivnosti kojima će biti ostvaren doprinos prioritetima i težnjama građana u odnosu sa donosiocima odluka, korišćenju moći novih tehnologija kako bi javna uprava bila efikasnija i odgovornija, te koje će doprinijeti održivoj i inkluzivnijoj zajednici, kao i boljoj saradnji između Vlade i organizacija civilnog društva i poslovnog sektora.

Prijedlozi, primjedbe i sugestije zainteresovanih subjekata se razmatraju sa fokusom na identifikovanje obaveza i procjeni njihove praktično- političke sprovodljivosti u skladu sa ispitanim potrebama ciljnih grupa.

Preduzeti koraci⁴

U cilju dobijanja početnih predloga i sugestija za izradu novog NAP- a, u oktobru 2021. godine sprovedene su **preliminarne konsultacije**, u skladu sa *Javnim pozivom*⁵. O sprovedenim konsultacijama objavljen je *Izveštaj*⁶, a pristigli komentari i predlozi prosljeđeni su institucijama⁷ koje su nadležne za njihovo rješavanje u cilju zauzimanja stava povodom dobijenih predloga.

Organizovana je **online diskusija sa NVO predstavnicima**⁸ o učincima javne uprave u prethodnom periodu realizacije POU inicijative u dijelu transparentnosti realizacije ciklusa javnih politika.

Održan je i **niz sastanaka sa zainteresovanim stranama**⁹ (sedam) u skladu sa otvorenim pozivom, dok je **za građane objavljen upitnik**¹⁰ kako bi imali priliku da iskažu svoje stavove i predloge te su prikupljena 62 odgovora.

Ministarstvo javne uprave je nastavilo organizaciju **konsultativnih sastanaka sa zainteresovanim stranama** (četiri), a dobijeni predlozi i komentari su razmatrani na **in house konsultativnim sastancima**¹¹ (devet) sa predstavnicima institucija i organizacija koji su nadležni za rješavanje pojedinih predloga.

Svi dobijeni predlozi, sugestije kao i povratne informacije objavljene su na sajtu www.otvorenauprava.me

---

⁴ <https://www.otvorenauprava.me/konsultacije/>

⁵ <http://eusluge.euprava.me/eParticipacija/Item/?Id=612>
<https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-konsultovanje-zainteresovane-javnosti-o-izradi-nacionalnog-akcionog-plana-za-sprovođenje-inicijative-partnerstvo-za-otvorenu-upravu-u-crnoj-gori>

⁶ <https://www.gov.me/en/documents/d257cfda-6354-4a44-89b4-7ba43c6e6>

⁷ Dopis broj 01-039/21-4376 od 9. decembra 2021. godine

⁸ https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=267309765440474&id=100064843562480&entstream_source=timeline#

⁹ <https://www.gov.me/clanak/ko-kreiranje-novog-nacionalnog-akcionog-plana-za-sprovođenje-inicijative-partnerstvo-za-otvorenu-upravu-u-crnoj-gori>

¹⁰ <https://forms.office.com/r/PsEG2gWvbk>

¹¹ <https://www.otvorenauprava.me/novosti/zajednicko-kreiranje-novog-nacionalnog-akcionog-plana/>

O nacrtu Akcionog plana sprovedena je javna rasprava u trajanju od 28. oktobra do 28. novembra 2022. godine. Osim prikupljanja komentara elektronskim putem, organizovana su tri okrugla stola. Prvi je održan u Podgorici 22. novembra u organizaciji Ministarstva javne uprave, a preostala dva u Baru (30. novembar) i u Bijelom Polju (5. decembar) u organizaciji Instituta Alternativa i uz podršku NDI te u saradnji s Ministarstvom javne uprave, u svrhu boljeg informisanja javnosti i prikupljanja dodatnih predloga i komentara o nacrtu NAP- a. Okrugli stolovi su poslužili i kao prilika za dodatna pojašnjenja i raspravu o otvorenim pitanjima i dilemama o predloženim prioritetima i aktivnostima Akcionog plana, u direktnoj komunikaciji predstavnika nadležnih organa državne uprave, Skupštine, lokalnih vlasti, organizacija civilnog društva, privrede te međunarodnih organizacija.

Pregled aktivnosti zajedničkog kreiranja Nacionalnog akcionog plana 2023-2024.

Tabela u nastavku ovog dokumenta sadrži pregled glavnih aktivnosti u procesu zajedničkog kreiranja NAP- a, uključujući razloge preduzimanja pojedinih aktivnosti, učesnike, vrste, način, mjesto i vrijeme sprovođenja aktivnosti, kao i rezultata pojedinih aktivnosti.

<i>Zašto?</i>	<i>Ko?</i>	<i>Šta?</i>	<i>Kako?</i>	<i>Gdje?</i>	<i>Kada?</i>	<i>Rezultati</i>
Primjena Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategije	MJUDDM	Objava Javnog poziva za preliminarne konsultacije o izradi novog NAP	Online	Podportal MJUDDM Servis e-participacija Društvene mreže Mail liste	od 26. oktobra 2021. do 20. novembra 2021.	Objavljen Izvještaj o sprovedenim konsultacijama ¹² Zaprimljeno pet predloga i isti su proslijeđeni institucijama nadležnim za politike na koje se predloži odnose, kako bi zauzele stav o (ne) prihvatljivosti dobijenih NVO predloga ¹³ .
Diskusija o efektima realizacije prethodnog NAP- a u dijelu obaveza koje se odnose na otvorenost javne uprave	MJUDDM Nevladine organizacije	Održana je online diskusija sa NVO predstavnicima ¹⁴	Online Ciljani i otvoreni pozivi upućeni NVO sektoru	E mail Društvene mreže Podportal MJUDDM	22. novembar 2021.	Razmijenjena iskustva u pristupu informacija u posjedu organa javne uprave
Inkluzija građana u postupak ko-kreiranja NAP- a	MJUDDM	Objavljen upitnik https://forms .	Online	Društvene mreže Mail lista	decembar 2021.-	62 odgovora građana

¹² <https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-konsultovanje-zainteresovane-javnosti-o-izradi-nacionalnog-akcionog-plana-za-sprovođenje-inicijative-partnerstvo-za-otvorenu-upravu-u-crnoj-gori>
<https://www.gov.me/dokumenta/d257cfda-6354-4a44-89b4-7ba43cce6fef>

¹³ Uprava prihoda i carina, Uprava za saobraćaj i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Generalni sekretarijat Vlade nijesu odgovorili, dok su odgovore dostavili Službeni list Crne Gore i Uprava javnih radova.

¹⁴

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=267309765440474&id=100064843562480&entstream_source=timeline#

		office.com/r/PSsEG2gWvbk		NVO	mart 2022.	
Dobijanje predloga Operativnog tima ¹⁵	MJUDDM	Održani intervjui	Online Ciljani pozivi	E mail Zoom platforma	Decembar 2021.	3 intervjua (NVO ISRCCG, ALFA centar, Centar kreativih vještina)
Dobijanje NVO predoga	MJUDDM	Održani intervjui	Online Ciljani pozivi Otvoreni pozivi	Društvene mreže Mail lista NVO Podportal MJUDDM E mail	Decembar 2021.	2 intervjua (NVO CRNVO i ALD Niksic)
Dobijanje predloga organa državne uprave	MJUDDM	Održani intervjui	Online, Pozivi poslani na adrese svih kabineta	Društvene mreže Mail lista NVO Podportal MJUDDM	Decembar 2021.	Dva intervjua (GSV i ASK) jedan odgovor (MVP- nema predloga za novi NAP)
Dobijanje predloga zainteresovanih strana	MJUDDM	Otvoreni poziv	Objavljen poziv	Društvene mreže Mail lista NVO Podportal MJUDDM	Decembar 2021.	Nije bilo odgovora
Dobijanje predloga zainteresovanih strana	MJUDDM	Ciljani poziv	Online	Online	April/maj 2022.	Održana četiri intervjua
Organizacija in house konsultativnih sastanaka s nadležnim institucijama radi rasprave o prijedlozima NVO, građana, zainteresovane javnosti za uključivanje mjera u novi NAP	MJU uz podršku državne uprave	In house konsultativni sastanci	Ciljani pozivi učesnicima s pregledom mjera iz njihove nadležnosti	Prostorije organa državne uprave	Avgust-oktobar 2022.	Prikupljene povratne informacije od nadležnih organa državne uprave o prihvatljivosti predloženih mjera iz njihove nadležnosti za novi NAP. Održano devet sastanaka
Koncipiranje NAP- a na osnovu dobijenih predloga i povratnih informacija organa državne uprave	MJU uz podršku eksternog konsultanta	Sedmični online sastanci	Online	Online	Septembar-oktobar 2022.	Izrađen nacrt NAP- a
Organizovana javna rasprava o nacrtu NAP- a	MJU uz podršku Instituta Alternativa	Tri online konsultativna sastanka	Web stranica MJU; email	Podgorica, Bar, Bijelo Polje	22.11., 30.11. i 5.12.2022.	Dodatni komentari i prijedlozi na nacrt NAP- a prikupljeni od zainteresovane javnosti. Bolja informisanost građana, NVO i ostalih predstavnika zainteresovane javnosti o ciljevima, prioritetima i aktivnostima NAP- a.

¹⁵ Operativnom timu je istekao mandat u junu 2022. godine.

Sadržaj akcionog plana i obaveze koje se njime preuzimaju

Na osnovu analize rezultata, sprovedenih konsultacija sa zainteresovanom javnošću a zatim uvažavajući preporuke iz Prelaznog izvještaja, Mehanizma nezavisnog izvještavanja (IRM) o rezultatima primjene Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu 2018-2020., Ministarstvo javne uprave pripremilo je predlog tematskih prioriteta i obaveza/mjera za novi Nacionalni akcioni plan (NAP). Kod izrade predloga prioriteta i mjera za novi NAP, vodilo se računa o Smjernicama inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu (OGP- Open Government Partnership) za izradu NAP ¹⁶, a primarno u odnosu na povezanost predloženih prioriteta i mjera s principima transparentnosti, javne odgovornosti i učešća javnosti, kao i usklađenost sa karakteristikama SMART ciljeva (specifični, mjerljivi, akciono orijentisani, realistični, vremenski ograničeni). U slučajevima kada su predložene mjere koje se odnose na unapređenje e-usluga, e-uprave te inovativnog korištenja digitalnih tehnologija, njihova potencijalna vrijednost za novi akcioni plan se evaluirala s obzirom na to da li su formulisane na način koji uključuje jasne elemente transparentnosti, učešća ili javne odgovornosti.

Dodatno, prema Smjernicama OGP- a, nastojalo se da predloženi prioriteti i mjere predstavljaju nove značajne obaveze čije se izvršavanje može provjeriti, da su jasno povezane s fundamentalnim vrijednostima OGP- a, da su relevantne ali i da imaju „transformativni“ potencijalni uticaj. Takođe, radi efektivne buduće operacionalizacije predloženih prioriteta i mjera, bilo je potrebno provjeriti može li se za nove obaveze utvrditi sledeće:

- jasan i prepoznatljiv problem ekonomske, socijalne, političke ili ekološke prirode te uzroci problema;
- polazno stanje u odnosu na rješavanje problema u navedenom sektoru javne politike u vrijeme očekivanog početka sprovođenja NAP- a;
- očekivana promjena nakon sprovođenja predložene mjere/obaveze, posebno u odnosu na moguće promjene u ponašanju/postupanju državnih organa.

Osim toga, potrebno je bilo uzeti u obzir neke od važnih preporuka koje je IRM predložio za novi NAP. To se posebno odnosi na promovisanje dalje institucionalizacije i korišćenja novih mehanizama konsultovanja i učešća građana; jačanje transparentnosti javne, budžetske potrošnje te kontrole i participacije javnosti u monitoringu izvršenja budžeta; poboljšanje efektivne primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Na kraju, prilikom

---

¹⁶ Smjernice su dostupne na službenoj web stranici POV-a: https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2001/01/OGP_actionplan_guide%20FINAL.pdf

predlaganja prioriteta i aktivnosti vodilo se računa da je potrebno obezbijediti horizontalnu koherentnost novog NAP- a sa ostalim tematski povezanim strateškim dokumentima koji mapiraju komplementarne obaveze u oblastima reforme javne uprave, digitalne transformacije, saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija. Dodatno, uzelo se u obzir i usklađivanje ciljeva ovog Nacionalnog akcionog plana sa ciljevima UN- ove Agende za održivi razvoj do 2030- te, te rezultate Drugog dobrovoljnog nacionalnog izvještaja- Crna Gora i ciljevi održivog razvoja 2016-2022¹⁷. U tom smislu ovaj Akcioni plan daje poseban doprinos ostvivanju cilja 16. posvećenog izgradnji inkluzivnog društva te jačanju djelotvornih, odgovornih i inkluzivnih institucija na svim nivoima. Za ovaj Akcioni plan posebno su relevantni zadaci 16.6- izgradnja djelotvornih, odgovornih i transparentnih institucija, 16.7- obezbjeđivanje odgovornog, inkluzivnog, participatornog i reprezentativnog odlučivanja, 16.5- smanjenje korupcije, 16.3- vladavina prava i jednak pristup pravdi. Navedeni zadaci usko su povezani sa obavezama Crne Gore u procesu pridruživanja EU i gdje bi i ovaj Akcioni plan mogao dati dodatni podsticaj ubrzavanju reformi.

Na kraju, zbog ključne uloge koju lokalne vlasti imaju za unapređenje kvaliteta usluga koje se pružaju građanima, i aktivnostima ovog Akcionog plana posebno je naglašeno jačanje otvorenosti, odgovornosti, transparentnosti i inkluzivnosti lokalnih samouprava kao sve važniji prioriteta inicijative Partnerstva za otvorenu upravu na globalnom nivou.

S obzirom na sve gore navedeno, usaglašeno je da novi Nacionalni akcioni plan bude usmjeren na sljedeće tematske prioritete:

1. Učešće građana
2. Otvoreni podaci i slobodan pristup informacijama
3. Fiskalna transparentnost
4. Jačanje integriteta i javne odgovornosti u borbi protiv korupcije
5. Otvorenost lokalnih samouprava

U okviru navedenih pet tematskih prioriteta planira se 20 mjera/obaveza i 68 aktivnosti.

Budžet

Ukupni procijenjeni troškovi za realizaciju Nacionalnog akcionog plana za period 2023-2024. iznosiće 516.000€. Sredstva za implementaciju ove strategije planirana su budžetima svih institucija prepoznatih kao institucije nosioci mjera i aktivnosti, kao i u budžetu Ministarstva javne uprave – koordinatora razvoja i implementacije ovog strateškog dokumenta te

---

¹⁷ <https://www.gov.me/en/article/montenegro-presents-second-voluntary-national-review>

izvještavanja o istom, te je time obezbijeđena finansijska i fiskalna održivost. Značajan dio sredstava osiguraće se i donatorskim sredstvima.

Tematski prioritet	Naziv	Trošak u EUR
I	Učešće građana	88.000
II	Otvoreni podaci i slobodan pristup informacijama	66.000
III	Fiskalna transparentnost	55.000
IV	Jačanje integriteta i javne odgovornosti u borbi protiv korupcije	11.000
V	Otvorenost lokalnih samouprava	296.000
	UKUPNO	516.000

Predviđena sredstva svih institucija su u skladu s utvrđenim limitiranim granicama rashoda koje postavlja srednjoročni budžetski okvir, na bazi Smjernica Fiskalne politike koje definiše Ministarstvo finansija.

Monitoring, izvještavanja i evaluacija

Za potrebe monitoringa sprovođenja mjera i aktivnosti iz Nacionalnog akcionog plana, Vlada je na sjednici održanoj 3. avgusta 2022. donijela Odluku o obrazovanju Operativnog tima Partnerstva za otvorenu upravu¹⁸. Vlada imenuje Operativni tim na mandat od tri godine, a čine ga rukovodilac (Ministar javne uprave), zamjenik rukovodioca (predstavnik NVO) i 21 član iz redova nadležnih organa državne uprave i nevladinih organizacija. Stručnu i administrativno- tehničku podršku radu Operativnog tima pruža Ministarstvo javne uprave.

Pisani izvještaj o sprovođenju Akcionog plana podnosi se Vladi Crne Gore po završetku svake godine implementacije. S ciljem unapređenja sprovođenja Akcionog plana, a na prijedlog Operativnog tima, Ministarstvo javne uprave može uz Izvještaj da predloži Vladi i reviziju pojedinih mjera/aktivnosti, njihovih nosioca i/ili sunosioca te saradnika u implementaciji, rokova izvršenja, potrebnih sredstava i indikatora sprovođenja u narednom periodu. U skladu sa zaključkom sa sjednice Operativnog tima u toku prve godine implementacije pristupiće se reviziji mjera i aktivnosti Akcionog plana.

Svi organi državne uprave koji su nosioci i sunosioci sprovođenja pojedinih aktivnosti Akcionog plana dužni su na svojim budžetskim pozicijama na vrijeme planirati sredstva za sprovođenje pojedinih aktivnosti u sljedećem budžetskom periodu.

Takođe, implementaciju Akcionog plana će pratiti i evaluirati i tzv. Nezavisni mehanizam izvještavanja (Independent Reporting Mechanism- IRM) koji djeluje u saradnji sa Upravnim odborom inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu.

Dodatno, kroz javne rasprave koje će biti organizovane u toku implementacije Akcionog plana te predstavljanja Inicijative i edukacije na nacionalnoj, ali i na lokalnim nivoima, zainteresovana javnost će imati priliku da daje komentare i prijedloge za unapređenje kvaliteta sprovođenja mjera i aktivnosti Akcionog plana.

---

¹⁸ <https://www.gov.me/dokumenta/45634872-0b89-4329-9984-db8546f05de4>

UČEŠĆE GRAĐANA

1. Poboljšanje funkcionalnosti portala e-participacija

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2023

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem nedovoljnog korišćenja centralnog državnog portala za učešće građana u postupcima kreiranja javnih politika (e-participacija). U godišnjem izvještaju o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija za 2020. godinu kojeg je Vlada usvojila u decembru 2021. godine¹⁹, navodi se zaključak da portal e-participacija²⁰ nije prepoznat od strane građana kao svrsishodan alat preko kojeg se može voditi dijalog sa organima državne uprave. Servis e-participacija aktivan je na portalu e-uprave od 18. marta 2019. godine. Zamišljen je kao centralni državni portal koji omogućava transparentniji i lakši proces uključivanja građana, civilnog društva i ostalih predstavnika zainteresovane javnosti u otvorena javna savjetovanja u postupku donošenja akata javnih politika u skladu sa važećim propisom. U toku 2021. godine obezbjeđena je mobilna verzija portala e-participacije sa ciljem da se javnost zainteresuje za veću upotrebu ovog sistema koji prije svega služi informisanju kao i transparentnijem učešću građana u kreiranju javnih politika. Iako javne institucije redovno koriste portal za sprovođenje konsultacija i javnih rasprava, dosad nije ostvario svoju primarnu svrhu, odnosno povećanje interesa građana za učešće u postupcima kreiranja javnih politika. Na to ukazuje i podatak da je u toku 2020. dostavljen samo jedan komentar zainteresovane javnosti preko ovog portala, a u 2021. samo 4 komentara²¹. U istom izvještaju se navodi da je neophodno izraditi analizu portala e-participacija na osnovu koje će se utvrditi razlozi nefunkcionalnosti ove platforme i dati preporuke za njeno unapređenje i širu upotrebu. Sve to ukazuje na potrebu dodatne analize, preispitivanja te unapređenja funkcionalnosti ovog portala kako bi se on razvio u optimalan alat koji će organi koristiti za komunikaciju sa građanima. Dodatno, prema analizi UNDP- a, za portal e-uprave, ne vode se rodno osjetljive statistike o usvajanju postojećih e-usluga. Pri uspostavljanju portala e-uprave pol nije bio definisan kao obavezni podatak pri registraciji korisnika. Iako je naknadno uvedena obaveza unošenja podatka o polu, kao posljedica ovakve inicijalne prakse pol je kod čak 75% korisnika i dalje je nepoznat, dok je raspodjela pola preostalog broja korisnika približno uniformna²². Zato je, u skladu sa preporukama POU, potrebno da se unaprijedi rodno osjetljiva statistika korisnika i korisnica portala e-participacija, odnosno e-uprava.</p>
Šta ova mjera podrazumijeva?	<p>Mjera uključuje analizu i prilagođavanje sadržaja sa akcentom na razvoj naprednijih funkcionalnosti portala e-participacija kako bi se omogućilo lakše i efektivno korišćenje ovog digitalnog alata za jačanje učešća građana (uključujući lakše dostavljanje komentara, kao i primanje odgovora od ministarstva online putem). Takođe, planirano je sprovođenje pilot javnih rasprava korišćenjem novih funkcionalnosti e-participacije kao oblik praktične obuke nadležnih organa državne uprave i kreiranja primjera dobre prakse kao podsticaj za primjenu novih standarda uključivanja javnosti i saradnje sa NVO u izradi zakona i strategija.</p>

¹⁹ <https://www.gov.me/en/documents/04454c92-57ba-4458-bece-0e3f2d737fe9>

²⁰ <https://www.euprava.me/eparticipacije>

²¹ Vidi Strategiju saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026 (str. 25) <https://www.gov.me/dokumenta/cc6fef07-782f-4b78-8b15-fa851ccc3abf>

²² UNDP (2022), [Procjena rodno osjetljive jaza u oblasti digitalnog upravljanja](#)

<p>Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?</p>	<p>Unapređenjem funkcionalnosti portala e-participacija očekuje se da će se olakšati praćenje javnih rasprava i konsultacija, ali i poboljšati kvalitet komunikacije rezultata javnih rasprava odnosno responzivnosti institucija na komentare predstavnika zainteresovane javnosti. To bi konačno moglo dati dodatni podsticaj većem korišćenju portala i snažnijem učešću građana u kreiranju javnih politika.</p>		
<p>Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?</p>	<p>Dodatnim poboljšanjem funkcionalnosti portala e-participacije omogućiće se javnosti još bolji pristup informacijama o otvorenim i sprovedenim javnim raspravama te će se olakšati učešće i potencijalni uticaj građana, civilnog društva i ostalih aktera na donošenje javnih politika. Takođe, kroz veću dostupnost informacija o rezultatima javnih rasprava, prihvaćenim i neprihvaćenim komentarima, kao i statistikama sprovođenja javnih rasprava po ministarstvima/javnim institucijama, dodatno će se ojačati odgovornost i responzivnost institucija u procesima odlučivanja o pitanjima od javnog interesa.</p>		
<p>Dodatne informacije</p>	<p>Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022- 2026., posebno s aktivnošću 5.1.19. koja je usmjerena na efikasnu upotrebu e-platforni za učešće javnosti u kreiranju javnih politika. Dodatna vrijednost ove mjere je u aktivnosti analize funkcionalnosti e-participacije u odnosu na komparativna međunarodna iskustva i dobre prakse korišćenja portala za e-savjetovanja, za razliku od aktivnosti 5.1.19. koja planira staviti fokus na analizu razloga nekorišćenja portala od strane građana, civilnog društva te šire stručne i zainteresirane javnosti. Takođe, mjera je komplementarna i sa operativnim ciljem 1. Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022- 2026. (<i>Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama</i>) i povezane mjere 1.3. gdje se kao jedan od indikatora ističe povećanje prosječnog broj pravnih i fizičkih lica koji su komentare dostavili putem portala e-participacije po konsultovanom nacrtu propisa.</p> <p>Mjera je usklađena i sa mjerom 1.3. Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija „Jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učešće nevladinih organizacija u pripremi i primjeni javnih politika” s akcentom na aktivnost 1.3.1 Održavanje obuka za službenike o uključivanju nevladinih organizacija u pripremu propisa i javnih politika.</p> <p>Dodatno, mjera je kompatibilna sa ciljevima održivog razvoja (Cilj 16: ‘Mir, pravda i snažne institucije’ - 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima; 16.7- Obezbjediti odgovarajuće, inkluzivno, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim nivoima).</p>		
<p>Budžet</p>	<p>26.000EUR</p>		
<p>Aktivnosti</p>	<p>Datum početka realizacije</p>	<p>Datum završetka realizacije</p>	
<p>1.1. Izraditi analizu portala e-participacija u odnosu na komparativna najuspješnija međunarodna iskustva korišćenja e-portala na osnovu koje će se utvrditi razlozi nefunkcionalnosti ove platforme i dati preporuke za njeno unapređenje i širu upotrebu.</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise u saradnji sa Direkcijom za strateško planiranje u javnoj upravi i praćenje implementacije strateških dokumenata.</p> <p>Indikatori realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena analiza portala e-participacija s komparativnim pregledom portala s najboljim praksama e-savjetovanja prema izvješćima OECD- a i UN- a - izrađene preporuke za unapređenje funkcionalnosti e-participacije <p>Potrebna finansijka sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>Januar 2023.</p>	<p>Jun 2023.</p>	

<p>1.2. Prilagođavanje strukture i sadržaja e-participacije za lakše praćenje javnih rasprava i konsultacija po oblastima te komentara po korisnicima</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise, u saradnji sa Direkcijom za strateško planiranje u javnoj upravi i praćenje implementacije strateških dokumenata</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prilagođena struktura i sadržaj e-participacije s lakšim pregledom i pretraživanjem otvorenih/zatvorenih rasprava i konsultacija po oblastima - prilagođena struktura i sadržaj e-participacije s lakšim podnošenjem komentara i praćenjem primljenih komentara po korisnicima <p>Potrebna finansijka sredstva: 10.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Jul 2023.	Decembar 2023.
<p>1.3. Razviti naprednije funkcionalnosti statistike o sprovedenim raspravama/konsultacijama u e-participaciji</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise u saradnji sa Direkcijom za strateško planiranje u javnoj upravi i praćenje implementacije strateških dokumenata</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijene naprednije statistike o sprovedenim raspravama/konsultacijama u e-participaciji, u skladu s metodologijom godišnjeg izvještaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija - ugraditi funkcionalnosti statistike o demografskom pregledu korišćenja e-participacije, uključujući rod, pol, godine starosti, lokaciju korisnika <p>Potrebna finansijka sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Jul 2023.	Decembar 2023.
<p>1.4. Testirati nove funkcionalnosti e-participacije na odabrana tri „pilot“ prijedloga zakona ili strategije</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise u saradnji sa Direkcijom za strateško planiranje u javnoj upravi i praćenje implementacije strateških dokumenata, organi državne uprave</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprovedene tri pilot javne rasprave korištenjem novih funkcionalnosti e-participacije, u saradnji sa nadležnim organima državne uprave koji će biti uključeni u pilot testiranje <p>Potrebna finansijka sredstva: 6.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	April 2024.
Kontakt podaci		
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Milica Vučinić Nina Blažić Ana Gojković Ministarstvo javne uprave	
Pozicija i naziv jedinice	Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO	

Email i telefon	milica.vucinic@mju.gov.me nina.blazic@mju.gov.me ana.gojkovic@mju.gov.me
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije

2. Unapređenje monitoringa kvaliteta sprovođenja javnih rasprava

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Jun 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem nepostojanja funkcionalnog sistema centralne kontrole kvaliteta javnih rasprava o nacrtima zakona i strategija. Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave predviđena je nadležnost Ministarstva javne uprave za praćenje kvaliteta sprovođenja javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, ali još uvijek nije uspostavljena procedura odnosno institucionalni mehanizam za takvu centralnu kontrolu kvaliteta. U skladu sa zaključcima Posebne radne grupe za reformu javne uprave²³ formirane između Evropske komisije i Crne Gore, nalazima SIGMA monitoring izvještaja 2021²⁴, kao i Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2022.²⁵, potrebno je uspostaviti mehanizam centralizovane kontrole kvaliteta javnih rasprava i odrediti instituciju koja bi bila nadležna da verifikuje da su javne rasprave o nacrtima zakonskih akata ili strategija održane u skladu s usvojenim standardima prije podnošenja Vladi na usvajanje.</p> <p>Standardi javnih rasprava uspostavljeni su u Zakonu o državnoj upravi i posebno u Uredbi o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija. Dok Zakon uspostavlja opštu obavezu za sprovođenje postupka javnih rasprava o nacrtima zakona i strategija, kao i izuzetke od te obaveze (član 52), pomenuta Uredba utvrđuje osnovne korake i procedure vođenja javnih rasprava te izvještavanja o rezultatima sprovedenih javnih rasprava, stavljajući akcenat na obavezu ministarstava da, u početnoj fazi razvoja politike, objave izvještaj o rezultatima preliminarne konsultacije, kao i izvještaj o rezultatima sprovedenih javnih rasprava o nacrtima zakona i strategija. Poslovník Vlade Crne Gore (član 35) uspostavlja generalnu obavezu za sva ministarstva/predlagače pravnih/strateških i planskih dokumenata da dostave izvještaj o javnoj raspravi koju su sproveli u skladu sa Uredbom Vlade. U slučaju da javna rasprava nije sprovedena, Vlada može vratiti akt i zadužiti ministarstvo da o njemu sprovede javnu raspravu u skladu s Uredbom. Za razliku od centralne kontrole kvaliteta procjene uticaja propisa (RIA) gdje je Poslovníkom Vlade utvrđena nadležnost Ministarstva finansija da daje prethodno mišljenje o stavu predlagača zakona/strategija da nije potrebno vršiti RIA odnosno da li je RIA koju je sproveo predlagač adekvatna; još uvijek ne postoji slična obaveza centralnog kvaliteta javnih rasprava. To dovodi do neujednačene, nedosljedne kontrole sprovođenja standarda javnih rasprava od strane nadležnih institucija i može imati negativan učinak na motivaciju javnosti da</p>

²³ Evropska komisija (2018b) Zaključci Posebne radne grupe za reformu javne uprave formirane između Evropske komisije i Crne Gore, <http://www.gov.me/pretraga/192194/Zaključci-Posebne-radne-grupe-za-reformu-javne-uprave-PAR.html>

²⁴ SIGMA (2021) Monitoring Report – Montenegro, Principles of Public Administration, <https://www.sigmaweb.org/publications/Monitoring-Report-2021-Montenegro.pdf>

²⁵ Evropska komisija (2022) Izvještaj za Crnu Goru, <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-10/Montenegro%20Report%202022.pdf>

	<p>učestvuje u javnim raspravama o nacrtima zakonskih akata i strateških dokumenata.</p> <p>Dodatno, Uredba ne omogućava sveobuhvatan pristup izvještavanju o kvalitetu učešća u javnim raspravama te ne propisuje obavezu niti proceduru pripreme godišnjih izvještaja ministarstava odnosno objedinjenog izvještaja o primjeni Uredbe koji priprema Ministarstvo javne uprave. Iako je propisan sadržaj pojedinačnog izvještaja, bilo bi ga dobro proširiti i s drugim podacima koji su relevantni za praćenje kvaliteta učešća zainteresovane javnosti, uključujući i rodnu dimenziju učesnika²⁶, geografsku/regionalnu rasprostranjenost, itd.</p>
Šta ova mjera podrazumijeva?	<p>Mjera uključuje izmjene normativnog okvira te jačanje kapaciteta nadležnih institucija o kontroli kvaliteta javnih rasprava, ali i praćenja zadovoljstva korisnika s rezultatima sprovedenih rasprava. Dodatno, mjera podrazumijeva da se unaprijedi izvještavanje o koracima koje je resorno ministarstvo preduzelo da uključi različite društvene kategorije na koje zakon ili strategija može imati uticaj, te da izvještava o broju ženskih organizacija koje su uzele učešće tokom javne rasprave. Takođe, evaluacioni obrasci za učesnike i učesnice će biti standardizovani na način da uključe rodnu pripadnost i ostale socio- demografske karakteristike ispitanika i ispitanica. Obrasci će se popunjavati neposredno nakon održanog centralnog okruglog stola tokom javne rasprave, i online nakon sačinjavanja izvještaja sa javne rasprave.</p>
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	<p>Uvođenje funkcije kontrole kvaliteta sprovedenih javnih rasprava ima nekoliko ciljeva. Prvo, cilj je izmjenama Poslovnika Vlade institucionalizovati funkciju "gate- keeper- a" ili čuvara standarda javnih rasprava. Na taj način će se osigurati da zakonski i politički predlozi ministarstava koji nisu praćeni potrebnim dokazima o usklađenosti s usvojenim zahtjevima za javne rasprave ne dobiju „zeleno svijetlo“ i ne budu upućeni na sjednicu Vlade radi konačnog odobrenja. Drugo, obezbijediće se zajedničko razumijevanje i harmonizovani pristup praćenja primjene standarda javnih rasprava od strane svih resornih ministarstava. Treće, blagovremeno praćenje kvaliteta javnih rasprava, a naročito kvaliteta sadržaja izvještaja o sprovedenim javnim raspravama, može poboljšati ukupni kvalitet angažovanja zainteresovanih strana povećanjem značaja sistematskog prikupljanja i analize podataka i povratnih informacija dobijenih tokom javne rasprave, uključujući pregled prihvaćenih i odbijenih komentara. To će omogućiti efikasniju i dosledniju procjenu uticaja javnih rasprava. Četvrto, efikasan centralni nadzor nad sprovođenjem javnih rasprava doprinijeće poboljšanju odgovora institucija na dostavljene inpute što može dovesti do izgradnje povjerenja građana, organizacija civilnog društva i drugih zainteresovanih strana i pokazati stvarni uticaj i koristi procesa javnih rasprava i na kraju, poboljšati veće učešće javnosti u kreiranju politika. Vrlo važna činjenica jeste da će se na temelju sprovedene analize dosad uočenih nedostataka u primjeni Uredbe, formirati odluka o mogućim izmjenama Uredbe.</p>
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	<p>Jačanje centralne kontrole kvaliteta sprovedenih javnih rasprava je od ključne važnosti za dosljednu primjenu standarda javnih rasprava među javnim institucijama, ali i za motivaciju građana, organizacija civilnog društva i drugih aktera za smisleno učešće u procese kreiranja javnih politika. Bolja kontrola kvalitete će poboljšati i odgovornost javnih institucija u sprovođenju utvrđenih standarda javnih rasprava.</p>
Dodatne informacije	<p>Ova mjera je komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022-2026., posebno s aktivnosti 5.1.17 (Održavanje obuka za službenike koji rade na pripremi zakona i strategija o standardima sprovođenja javnih konsultacija u procesu pripreme zakona i strategija) i 5.1.18. (Unapređenje izvještaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija i sprovođenju javne rasprave u postupku pripreme zakona i strategija). Obuke predviđene mjerama ovog NAP- a usmjerene su primarno na novi program usmjeren na kontrolu kvaliteta javnih rasprava, za razliku od gore pomenutih širih obuka o standardima javnih rasprava koje Uprava za ljudske resurse već sprovodi. Što se tiče izmjena o primjeni Uredbe, ta je aktivnosti komplementarna gore pomenutoj aktivnosti 5.1.18 iz Strategije reforme javne uprave jer stvara preduslove za održivost drugačije metodologije praćenja i izvještavanja o primjeni Uredbe. Dodatno, mjera je kompatibilna sa ciljevima</p>

²⁶ Institut alternativa (2021) Orodnjavanje javnih politika: Primjeri iz Crne Gore, <https://institut-alternativa.org/orodnjavanje-javnih-politika-primjeri-iz-crne-gore/>

	održivog razvoja (Reference za Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije' - 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima; 16.7 - Obezbijediti odgovarajuće, inkluzivno, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim nivoima).	
Budžet	19.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>2.1. Donijeti novi Poslovnik Vlade Crne Gore</p> <p>Nosilac: Generalni sekretarijat Vlade (GSV)</p> <p>Indikatori realizacije aktivnosti: - izrađen novi Poslovnik Vlade - Poslovnikom Vlade prepoznata nadležnost Ministarstva javne uprave da vrši kontrolu kvaliteta javnih konsultacija sprovedenih u skladu sa važećim propisom u 2023. godini</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva, direktna podrška SIGMA</p>	Januar 2023.	Maj 2023.
<p>2.2. Sprovesti analizu dosadašnje primjene Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, s preporukama za izmjene i dopune radi uklanjanja uočenih nedostataka</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: pripremljena analiza s preporukama za moguće izmjene i dopune Uredbe</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2023.	Jun 2023.
<p>2.3. Održati obuke o centralnoj kontroli kvaliteta javnih rasprava za sve organe državne uprave</p> <p>Nosilac: Uprava za ljudske resurse u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost u javnoj upravi</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - Razvijen novi program obuka o kontroli kvaliteta javnih rasprava - Održane dvije obuke u 2023. godini (Obučeno 30 službenika) - Održane tri obuke u 2024. godini (Obučeno 45 službenika)</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Jun 2023.	Jun 2024.

<p>2.4. Sprovesti redovne godišnje ankete učesnika javnih rasprava radi ispitivanja njihovog zadovoljstva organizacijom, inkluzivnošću i rezultatima javnih rasprava</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost u javnoj upravi</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - sprovedeno istraživanje u 2023. godini - sprovedeno istraživanje u 2024. godini - izrađeni evaluacioni obrasci za učesnike i učesnice javnih rasprava na način da se mjeri zadovoljstvo kvalitetom javnih rasprava, ali i da uključe rodnu pripadnost i ostale socio-demografske karakteristike ispitanika i ispitanica.</p> <p>Potrebna finansijka sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Jun 2023.	Jun 2024.
Kontakt podaci		
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Nina Blažić, Ministarstvo javne uprave Ana Gojković, Ministarstvo javne uprave Ranko Andrijašević	
Pozicija i naziv jedinice	Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave	
Email i telefon	nina.blazic@mju.gov.me ana.gojkovic@mju.gov.me ranko.andrjasevic@gsv.gov.me	
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave		
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora		

3. Bolje informisanje i edukacija javnosti o mogućnostima učešća u kreiranju javnih politika

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave Skupština Crne Gore	
Opis mjere		
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem nedovoljnog interesa građana za učešće u javnim raspravama o nacrtima zakonskih akata i strategija te za korišćenje e-mehanizama koji su im na raspolaganju za pokretanje zakonodavnih inicijativa, što može ukazivati na nizak nivo informisanosti o postojećim mogućnostima učešća, nedostatak praktičnih znanja i vještina za smisleno uključivanje u postupke odlučivanja kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou, ali i nedostatak povjerenja u rad institucija i smislenost procesa uključivanja. Mjera takođe odgovara na problem nedovoljnih mogućnosti za praktično učenje mladih, posebno studenata, o kreiranju javnih politika i još uvijek neiskorišćen	

	<p>potencijal saradnje akademske zajednice i nevladinih organizacija u promovisanju participacije mladih. Rezultati istraživanja Balkan Barometra za 2022.²⁷ o stavovima javnosti u Crnoj Gori o učešću u postupcima odlučivanja pokazuju da 15% građana smatra da nikako ne može uticati na odluke Vlade, njih 31% ne želi izražavati svoje mišljenje u javnosti, a 21% ih nije uopšte briga za uključivanje u procese odlučivanja. Prema istom istraživanju, na pitanje jesu li ikad učinili bilo šta kako bi uticali na odluke Vlade, samo 3% građana je uzelo učešće u javnim raspravama, 6% ih je ostavilo komentare na društvenim mrežama, njih je 15% učestvovalo u demonstracijama, dok 33% o odlukama Vlade raspravlja samo s prijateljima, a čak 39% ih nikada nije raspravljalo o tome. Konačno, čak 60% građana Crne Gore, prema istraživanju Balkan Barometra 2022, nema povjerenja u Vladu. Kada govorimo o specifičnim izazovima učešća mladih, u istraživanju UNDP- a identifikovana je nedovoljna informisanost i nezainteresovanost mladih, što ukazuje na potrebu za znatno većim obuhvatom mladih prilikom kreiranja strateških dokumenata i planova koji se tiču te ciljne populacije, ali i na potrebu za sprovođenjem aktivnosti koje kao cilj treba da motiviše mlade za proaktivniji pristup. U tom kontekstu, prepoznata je i nedovoljna iskorišćenost savremenijih i primamljivijih kanala distribucije informacija, poput društvenih mreža i aplikacija putem kojih bi se mladi mogli efikasnije informisati o politikama, pozivima, savjetima i raznim pitanjima koja se odnose na mlade u različitim oblastima²⁸.</p>		
Šta ova mjera podrazumijeva?	<p>Mjera uključuje niz aktivnosti i inicijativa kojima bi se trebala povećati informisanost javnosti te unaprijediti znanja i vještine građana o mogućnostima učešća u odlučivanju o javnim politikama.</p>		
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	<p>Mjera planira nekoliko komplementarnih aktivnosti: sprovođenje nacionalne kampanje o mogućnostima učešća javnosti (e-participacija, e-peticije i ostali oblici učešća) s uključenim političarima i influencerima, radionice o građanskom aktivizmu i mogućnostima učešća građana u procesima odlučivanja za građane, kao i formiranje haba za studente radi praktičnog istraživanja problema koji se mogu pretvoriti u nove javne politike, uz uključivanje i saradnju univerziteta, NVO i istraživačkih centara. Očekuje se da bi sve to moglo doprinjeti boljem informisanju javnosti i većoj motivaciji, posebno mladih, za učešće u kreiranju javnih politika.</p>		
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	<p>Proaktivna promocija mogućnosti učešća javnosti u rasprave o nacrtima zakonskih akata i strategija može, uz druge mjere, dati važan podsticaj građanima, organizacijama civilnog društva i ostalim akterima da se uključe u raspravu o pitanjima od javnog interesa. Jačanjem aktivnog učešća građana daje se i doprinos jačanju odgovornosti javnih institucija u kreiranju i sprovođenju javnih politika.</p>		
Dodatne informacije	<p>Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022-2026., posebno u odnosu na promovisanje brže komunikacije građana i uprave te širenje dobre prakse učešća javnosti u procesu kreiranja politika, sa posebnim fokusom na konsultacije u početnim fazama izrade dokumenata. Ministarstvo sporta i mladih priprema novu Strategiju za mlade 2023-2027. kojom će biti definisane mjere, aktivnosti i preporuke koje se odnose na građansko obrazovanje a koje će biti realizovane u saradnji sa Ministarstvom prosvjete. Dodatno, mjera je kompatibilna sa ciljevima održivog razvoja (Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije' te zadaci 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima; 16.7 - Obezbijediti odgovarajuće, inkluzivno, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim nivoima).</p>		
Budžet	31.000 EUR		
Aktivnosti		Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije

²⁷ <https://www.rcc.int/balkanbarometer/results/2/public>

²⁸ UNDP (2022) Istraživanje o lokalnim politikama i potrebama mladih u 15 lokalnih samouprava,

https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-06/Istraživanje%20i%20procjena%20omladinskih%20politika%20i%20potreba%20mladih%20u%2015%20LSU_0_1.pdf

<p>3.1 Sprovesti nacionalnu kampanju o mogućnostima učešća javnosti (e-participacija i ostali oblici učešća)</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise, Direkcija za strateško planiranje u javnoj upravi i praćenje implementacije strateških dokumenata, PR služba ministarstva</p> <p>Indikatori realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrađen Plan i dizajn kampanje u 2023. godini - Sprovedena kampanja u 2024. godini - Stepen ostvarenosti indikatora iz Plana kampanje <p>Potrebna finansijska sredstva: 10.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>Septembar 2023.</p>	<p>Septembar 2024.</p>
<p>3.2.Održati radionice o građanskom aktivizmu i mogućnostima učešća građana u procesima odlučivanja za građane</p> <p>Nosilac: Minstarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Ministarstvo prosvjete, Uprava za ljudske resurse, UCG, u saradnji sa NVO</p> <p>Indikatori realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreiran plan radionica u 2023. godini - Online predavanje dostupno na platformi za e-učenje - Online predavanje dostupno na stranici Vlade CG - Broj pregleda predavanja - Održane dvije radionice za učenike, studente i mlade u 2023. godini - Realizovane tri radionice za učenike, studente i mlade u 2024. godini - Broj polaznika radionica <p>Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>Mart 2023.</p>	<p>Decembar 2024.</p>
<p>3.3. Formirati hub za studente radi praktičnog istraživanja problema koji se mogu pretvoriti u nove javne politike, uz uključivanje i saradnju univerziteta, NVO i istraživačkih centara</p> <p>Nosilac: Generalni sekretariat Vlade, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - održane dvije praktične radionice za studente u 2023. godini, uz učešće i saradnju NVO i univerziteta - održane dvije praktične radionice za studente u 2024. godine, uz učešće i saradnju NVO i univerziteta <p>Potrebna finansijska sredstva: 6.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>April 2023.</p>	<p>Decembar 2024.</p>
<p>3.4. Izraditi Izvještaj o uključenosti privrede u proces izrade zakona</p> <p>Nosilac: Savjet za konkurentnost/Sekretarijat Savjeta za konkurentnost</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprovedene redovne ankete među organima javne uprave i privrednim udruženjima - polugodišnji i godišnji izvještaji za 2023. i 2024. godine usvojeni na Savjetu za konkurentnost i javno objavljeni <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p>	<p>Januar 2023.</p>	<p>Decembar 2024.</p>

Izvor finansiranja: donatorska sredstva			
3.5. Sprovesti informativnu kampanju kroz rad Savjeta za konkurentnost o mogućnostima učešća privatnog sektora u proces kreiranja politika Nosilac: Savjet za konkurentnost/Sekretarijat Savjeta za konkurentnost Indikator realizacije aktivnosti - sprovedena kampanja u saradnji sa privrednim udruženjima Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva		Maj 2023.	Septembar 2023.
3.6. Sprovesti kampanju informisanja javnosti o mogućnostima učešća u procesu donošenja odluka putem platforme „Skupština Crne Gore e-peticije“ Nosilac: Skupština Crne Gore Indikator realizacije aktivnosti - sprovedena kampanja u skladu sa ciljevima Komunikacione strategije Potrebna finansijska sredstva: 3.000EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva		Januar 2023.	Januar 2024.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ana Gojković, Ministarstvo javne uprave Almedina Vukić, Generalni sekretarijat Vlade Marija Šuković, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost Jovana Kovačević, Služba Skupštine Crne Gore		
Pozicija i naziv jedinice			
Email i telefon	ana.gojkovic@mju.gov.me almedina.vukic@gsv.gov.me marija.sukovic@scc.org.me jovana.kovacevic@skupstina.me		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije (omladinski centri i organizacije, ženske nevladine organizacije, organizacije koje se bave ljudskim pravima posebno ranjivih grupa, itd.)		

4. Podstaći učešće mladih u sprovođenju zelenih politika

Datum početka i završetka mjere: Februar 2023 – Jun 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Ministarstvo sporta i mladih
	Opis mjere

<p>Na koji javni problem odgovara mjera?</p>	<p>Ova mjera odgovara na problem koji se odnosi na priično slabo učešće mladih u kreiranju javnih politika, a posebno u važnoj oblasti zelenih politika, zaštite životne sredine i borbi protiv klimatskih promjena. Premda postoji osnovni institucionalni i normativni okvir za podršku učešću mladih u donošenje odluka, rezultati sprovođenja omladinskih politika su još skromni ili nepoznati, što se može pripisati odsustvu holističkog pristupa koji bi omogućio efikasniju međusektorsku saradnju i koordinaciju (i na nacionalnom i na lokalnom nivou) i koji bi omogućio sinhronizaciju napora različitih aktera u ovoj oblasti. Nova Nacionalna strategija za mlade 2022-2026. je još uvijek u postupku izrade. Istraživanje UNDP- a o lokalnih politikama i potrebama mladih u 15 lokalnih samouprava pokazalo je da više od 90% ispitanih mladih nikada nije uzelo učešće u aktivnostima lokalnih NVO i omladinskih klubova.²⁹ Uloga omladinskih centara, koji su formirani u lokalnim samoupravama u sklopu prethodnih strategija u ovoj oblasti, prema učesnicima javne rasprave³⁰ o nacrtu ovog Akcionog plana, nijesu jasno definisane. Ovi centri su u nacionalnoj i lokalnim strategijama za mlade prepoznati kao jedan od mehanizama sprovođenja omladinske politike, omladinskog rada koji doprinosi jačanju ličnih, društvenih i profesionalnih kapaciteta mladih. Međutim, ovaj potencijal nije iskorišćen i treba da bude unaprijeđen kroz sprovođenje mjera u partnerstvu sa ovim centrima i jačanje njihove uloge. EU za mlade 2019-2027. želi se ojačati demokratsko učešće i autonomiju mladih, kao i obezbijediti posvećene prostore za mlade u svim oblastima društva. Kao poseban cilj pomenute EU Strategije za mlade ističe se „Održiva zelena Evropa“ kojim se želi postići društvo u kojem su svi mladi ljudi ekološki aktivni, obrazovani i sposobni da promijene svoj svakodnevni život. Na nacionalnom nivou, u Nacionalnoj strategiji u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine se podstiče važnost bolje informisanosti i uključivanja mladih u borbu protiv klimatskih promjena i zaštitu životne sredine.</p>
<p>Šta ova mjera podrazumijeva?</p>	<p>Mjera uključuje niz aktivnosti kojima se želi podstaknuti veći aktivizam i učešće mladih u zelenim politikama.</p>
<p>Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?</p>	<p>Izradom online interaktivnog vodiča za osnaživanjem mladih u borbi protiv klimatskih promjena, online informatora za mlade o zaštiti životne sredine, sprovođenjem istraživanja sa mladima o njihovom aktivizmu u ekološkim inicijativama/akcijama, želi se u sinergiji Ministarstva ekologije i Ministarstva sporta i mladih kao i nevladinih organizacija podstaći veći interes mladih za zelene politike te učešće u raznim inicijativama koje doprinose kreiranju i sprovođenju zelenih politika u Crnoj Gori. Dodatno, organizacijom radionica sa mladima o primjeni zelenih politika na lokalnom nivou podstiče se razvoj vještina koje mladi mogu iskoristiti u svojoj neposrednoj okolini– radu lokalnih samouprava u sferi zaštite životne sredine, npr. kako uočiti i dokumentovati neispunjavanje obaveze od strane istih, i na koji način ih pozvati na odgovornost. Samim tim, kroz radionice i praktični rad se približavaju administrativni procesi mladima koji dobijaju mogućnost da utiču na javne politike i njihovu primjenu.</p>
<p>Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?</p>	<p>Veće učešće mladih u zelenim politikama direktno je relevantno za vrijednosti participacije javnosti i jačanja odgovornosti vlasti u kreiranju i upravljanju javnim politika.</p>
<p>Dodatne informacije</p>	<p>Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Nacionalne strategije u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine. Novom Strategijom za mlade 2023-2027. klimatske promjene i očuvanje životne sredine biće takođe prepoznate kao oblasti u okviru kojih mladi treba više da se uključuju i doprinose rješavanju problema klimatskih promjena i očuvanja životne sredine. Implementacija ove mjere bi trebala dati doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, a posebno cilja 13 (klimatske akcije) te cilja 16 (Mir, pravda i snažne institucije) i povezanih zadataka 16.6 – izgradnja djelotvornih,</p>

²⁹ UNDP (2022) Istaživanje o lokalnih politikama i potrebama mladih u 15 lokalnih samouprava,

[https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-](https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-06/Istraživanje%20i%20procjena%20omladinskih%20politika%20i%20potreba%20mladih%20u%2015%20LSU_0_1.pdf)

[06/Istraživanje%20i%20procjena%20omladinskih%20politika%20i%20potreba%20mladih%20u%2015%20LSU_0_1.pdf](https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-06/Istraživanje%20i%20procjena%20omladinskih%20politika%20i%20potreba%20mladih%20u%2015%20LSU_0_1.pdf)

³⁰ Komentari učesnika tribine održane u Baru od strane Instituta alternativa, 30.11.2022.

	odgovornih i transparentnih institucija te 16.7- obezbjeđivanje odgovornog, inkluzivnog, participatornog i reprezentativnog odlučivanja. Ovi su napori komplementarni i ispunjavanju obaveza iz pregovora o pristupanju za poglavlje 27 (životna sredina i klimatske promjene).	
Budžet	12.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>4.1. Izraditi Vodič za osnaživanje mladih u borbi protiv klimatskih promjena</p> <p>Nosilac: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih</p> <p>Indikator za reaizaciju aktivnosti: Izrađen Vodič i online izdanje dostupno na web stranicama ODU i stranicama LS u 2023. godini</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Februar 2023.	Oktoibar 2023.
<p>4.2 Izraditi Informator za mlade o zaštiti životne sredine</p> <p>Nosilac: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih</p> <p>Indikator za realizaciju aktivnosti: Izrađen Informator i online izdanje dostupno na web stranicama ODU i stranicama LS u 2024. godini</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Septembar 2023.	February 2024.
<p>4.3 Sprovesti istraživanje o položaju mladih i njihovom aktivizmu u ekološkim inicijativama/akcijama</p> <p>Nosilac: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo sporta i mladih</p> <p>Indikator za realizaciju aktivnosti: Sprovedeno istraživanje i objavljen izvještaj sa preporukama za unapređenje stanja u 2023. godini</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	Jun 2024.
<p>4.4. Organizovati radionice sa mladima o uključivanju u izradu i primjenu ekoloških politika na lokalnom nivou.</p> <p>Nosilac: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo sporta i mladih</p> <p>Indikator za realizaciju aktivnosti: - Sprovedene dvije radionice s mladima u 2023. i dvije u 2024. (u saradnji sa NVO, omladinskim centrima, JLS)</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p>	Septembar 2023	Septembar 2024

Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva			
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ana Manović, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Savo Rašović, Ministarstvo sporta i mladih		
Pozicija i naziv jedinice	Sekretar Ministarstva sporta i mladih		
Email i telefon	ana.manovic@mepg.gov.me ; savo.rasovic@ms.gov.me ;		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije, omladinski centri		

OTVORENI PODACI I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

5. Promocija i unapređenje politike i prakse otvorenih podataka

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem nedovoljne vidljivosti portala otvorenih podataka, slabe promocije dobrih praksi, objave i ponovnog korišćenja otvorenih podataka u posjedu organa vlasti (uključujući i mašinski čitljive podatke), kao i neodgovarajućeg planiranja objave otvorenih podataka od strane organa državne uprave. Portal otvorenih podataka: https://data.gov.me/ prvi put u Crnoj Gori uspostavljen je 2018. godine i predstavlja centralno mjesto za objavljivanje informacija u posjedu javne uprave i omogućava lako pretraživanje podataka u otvorenom, odnosno mašinski čitljivom formatu. Na Portalu otvorenih podataka https://data.gov.me/ u junu 2022. bilo je ukupno 146 data setova, objavljenih od strane 20 institucija iz 15 različitih tematskih oblasti, a ti otvoreni podaci sa crnogorskog nacionalnog portala od juna 2020. godine su dostupni na evropskom portalu otvorenih podataka https://www.europeandataportal.eu/en. Bez obzira na ostvareni napredak zadnjih godina, još uvijek mali broj institucija objavljuje data setove na portalu otvorenih podataka. Najveći dio zaposlenih u javnoj upravi nije upoznat s konceptom otvorenih podataka i ponovne upotrebe već dostupnih/publikovanih podataka, kao niti s važnošću proaktivnog objavljivanja podataka, kako je to utvrđeno u Zakonu o SPI.</p> <p>Potrebna je dodatna promocija korišćenja portala otvorenih podataka i objavljivanja skupova podataka visoke vrijednosti, u skladu s očekivanjima evropske Direktive o otvorenim podacima.</p>
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje niz aktivnosti kojima se želi podstaći veće korištenje portala otvorenih podataka od strane svih organa državne uprave– od izrade vizuala i promo videa o portalu otvorenih podataka koji bi bio dostupan na web stranicama svih organa državne uprave.
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se promotivnim aktivnostima i kampanjama u cilju podizanja svijesti i širenja inicijative o otvaranju podataka u posjedu javne uprave, kao i boljim planiranjem objave otvorenih podataka, postignuti veća transparentnost organa, korišćenje i ponovna upotreba istih podataka, dodjela godišnje nagrade za najbolje inicijative/projekte otvorenih podataka, kao i uvođenja godišnjih planova objava otvorenih podataka i praćenja učestalosti ažuriranja objavljenih podataka.
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti vlasti u kreiranju i upravljanju javnim politikama.
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Nacionalne strategije reforme javne uprave 2022-2026., pogotovo sa Strateškim prioritetom 4. Transparentna i otvorena javna uprava i povezanim operativnim ciljem 4.3. Unapređenje ponovne upotrebe informacija i povećanje dostupnosti otvorenih podataka. Potrebno je dodatno unaprijediti koordinaciju u ovoj oblasti u radu Operativnog tima za spovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu, Savjeta za otvorene podatke kao i Savjeta za reformu javne uprave kao radnih tijela Vlade koji se u sklopu svoje nadležnosti bave politikom otvorenih podataka. Mjera je kompatibilna sa ciljevima održivog razvoja (Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne

	institucije', posebno sa zadatkom 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima), kao i zadatkom 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima.	
Budžet	33.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>5.1.Promovisati pristup portalu otvorenih podataka na webu svih državnih organa i JLS</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: Izrađen vizual i promo video o portalu otvorenih podataka i dostupan na svim web prezentacijama ODU i LS</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Mart 2023.	Jun 2023.
<p>5.2. Dodijeliti godišnje nagrade za najbolje inicijative/projekte otvorenih podataka</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - Organizovan Hakaton- izrada aplikacija korišćenjem otvorenih podataka, 2024. godina (u saradnji sa start up zajednicom i najčešćim korisnicima i korisnicama portala otvorenih podataka) - Dodijeljene tri nagrade za najbolje ocijenjene aplikacije</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 15.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	Decembar 2024.
<p>5.3.. Utvrditi obaveznost donošenja godišnjih planova objave otvorenih podataka i obaveznost izvještavanja Vladi o realizaciji tih planova</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise; Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - izmijenjeni Zakon o SPI sadrži obavezu donošenja godišnjih planova otvorenih podataka i izvještavanja Vlade o realizaciji tih planova</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Jun 2023.	Decembar 2023.
<p>5.4. Utvrditi kalendare objava otvorenih podataka i pratiti učestalost ažuriranja objavljenih podataka (minimum nedjeljno ili čak dnevno ažuriranje, naročito statističkih podataka)</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost u javnoj</p>	Januar 2024.	Decembar 2024.

<p>upravi</p> <p>Indikatori za realizaciju aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađeni kalendari objava otvorenih podataka - na Savjetu POU i Savjetu otvorenih podataka pratiti učestalost objavljivanja podataka <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		
<p>5.5. Sprovesti redovne konsultacije s građanima, privredom i ostalim zainteresovanim akterima o potrebi objavljivanje novih setova podataka od velikog značaja</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost u javnoj upravi</p> <p>Indikatori za realizaciju aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizovani Dani otvorenih podataka za zainteresovanu javnost u 2023. godini i 2024. godini - sprovedene ciljane konsultacije sa određenim grupama stanovništva kako bi se utvrdile potrebe za objavljivanjem novih setova podataka od velikog značaja, uključujući biznis zajednicu, ženske organizacije, omadinske organizacije, organizacije koje predstavljaju osobe sa invaliditetom i druge kategorije stanovništva. <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Maj 2023.	Maj 2024.
<p>5.6. Pokretanje čvorišta otvorenih podataka (Open Data Hub) koje podrazumijeva otvoreno članstvo predstavnika javne uprave, privrede, NVO, naučno- obrazovne akademske zajednice, sa misijom unapređenja ekosistema otvorenih podataka i promocije ponovnog korištenje setova podataka na portalu</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost u javnoj upravi u saradnji sa Savjetom za upravljanje otvorenim podacima</p> <p>Indikator za realizaciju aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprovedene konsultacije o konceptu rada Open Data Hub- a - formiran Hub u 2023. godini - broj članova Hub-a - urađen plan rada u 2023. godini - održan prvi sastanak i prezentacija plana rada Hub- a u 2023. <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Septembar 2023.	Decembar 2024.
Kontakt podaci		
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ministarstvo javne uprave Ljiljana Novović	
Pozicija i naziv jedinice	Direktorat za inovacije i otvorenost javne uprave	
Email i telefon	ljiljana.novovic@mju.gov.me	

Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Start up zajednica, i ostali članovi biznis zajednice, nevladine organizacije, uključujući ženske organizacije, omadinske organizacije, organizacije koje predstavljaju osobe sa invaliditetom i druge kategorije stanovništva.

6. Unaprijediti participativni monitoring kvaliteta sprovođenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedosljedne primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama među organima državne uprave. Članom 43 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 44/12 i 30/17) definisana je obaveza Savjeta Agencije da jednom godišnje podnese Skupštini Crne Gore izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama ³¹ . Pored ove obaveze, Savjet Agencije je dužan da podnese izvještaj Skupštini uvijek kad to Skupština zatraži. S obzirom na ove zakonom definisane obaveze, Skupštini Crne Gore se podnosi Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama jednom godišnje. Još uvijek nije dovoljno razvijena praksa otvorenog dijaloga s organizacijama civilnog društva o sadržaju godišnjih izvještaja o stanju u oblasti pristupa informacijama. Kvalitet praćenja i izvještavanja o tome koliko se javne institucije pridržavaju standarda pristupa informacijama ima važan uticaj na povjerenje javnosti u rad institucija, ali i na jačanje odgovornosti institucija.
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje niz aktivnosti kojima se želi podstaknuti veća participativnost i otvorenost procesa monitoringa i izvještavanja o sprovođenju standarda o slobodnom pristupu informacijama od strane nadležnih organa vlasti.
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se dodatnim konsultacijama s javnošću o sadržaju godišnjih izvještaja o stanju u oblasti pristupa informacijama, ali i proširenjem informacija o raznim izazovima u primjeni Zakona o SPI (uključujući i primjenu sankcija/kaznenih politika) doprinjeti većem kvalitetu monitoringa i izvještavanja o stanju u ovoj oblasti, a konačno i boljem poštovanju utvrđenih standarda od strane svih organa vlasti.
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti vlasti u kreiranju i upravljanju javnim politikama.
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Nacionalne strategije reforme javne uprave 2022-2026., pogotovo sa Strateškim prioritetom 4. Transparentna i otvorena javna uprava i povezanim operativnim ciljem 4.1. Unapređenje funkcionisanja i kapaciteta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i generalno sistema pravne zaštite u oblasti SPI, kao i operativnim ciljem 4.2. Unapređenje primjene Zakona o SPI od strane organa vlasti radi obezbjeđenja adekvatnog ostvarivanja prava na pristup informacijama i davanje pristupa informacijama u skladu sa institucionalnim pravnim okvirom i jačanje svijesti i razvijanje vještina korisnika Zakona o SPI. Potrebno je dodatno unaprijediti koordinaciju u ovoj oblasti u radu Operativnog tima za spovođenje

³¹ Zadnji izvještaj je dostupan na: https://www.azlp.me/docs/zajednicka/izvjestaj_o_stanju/IZVIJESTAJ%202020%20final.pdf

	inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu, Savjeta za upravljanje otvorenim podacima, Savjeta za reformu javne uprave te Savjeta za slobodu pristupa informacijama (aktivnost 4.1.5. Strategije reforme javne uprave), kao radnih tijela Vlade koji se u sklopu svoje nadležnosti bave različitim aspektima slobodnog pristupa informacijama. Implementacijom ove mjere daje se doprinos i realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadataka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, i 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.	
Budžet	7.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>6.1. Održati godišnje konsultacije s javnošću o sadržaju godišnjeg izvještaja o slobodnom pristupu informacijama</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa; Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - održane konsultacije i rasprava s javnošću o Nacrtu godišnjeg izvještaja o slobodnom pristupu informacijama u 2023. i 2024. godini <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Februar 2023.	Februar 2024.
<p>6.2. Izraditi preporuke za podizanje kvaliteta i opsega godišnjeg izvještaja o sprovođenju Zakona</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađene preporuke - proširen opseg podataka sadržanih u godišnjem izvještaju <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Mart 2023.	Mart 2024.
<p>6.3. Sačiniti informaciju o sprovođenju kaznene politike u primjeni Zakona o SPI</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena informacija - informacija predstavljena javnosti i raspravljena na sjednici nadležnog savjetodavnog tijela Vlade <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	April 2023.	Jun 2023.

Kontakt podaci	
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ministarstvo javne uprave Tatjana Radović
Pozicija i naziv jedinice	Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa
Email i telefon	tatjana.radovic@mju.gov.me
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije

7. Povećati dostupnost podataka o radu Vlade i vladinih tijela

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023– Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Generalni sekretarijat Vlade
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem nedovoljnog opsega podataka o radu Vlade, kao i neodgovarajućeg formata objave postojećih podataka o postupcima odlučivanja odnosno pripreme odluka Vlade. Na različite aspekte tog problema upozoreno je za vrijeme javnog konsultovanja povodom izrade ovog NAP- a. Prije svega, problem neobjavljivanja potpunog dnevnog reda sjednica Vlade odnosi se na slučajeve kada se na sjednici Vlade raspravlja o materijalu koji je označen određenim stepenom tajnosti gdje postoji potreba navesti da je tema bila na dnevnom redu sjednice, uz napomenu o tačnom stepenu tajnosti. Slična praksa već postoji u drugim državama gdje se javnost upoznaje barem sa dnevnim redom zatvorenih sjednica Vlade i oznakom stepena tajnosti pojedinih akata. Dodatni problem se odnosi na neobjavljivanje materijala o kojima je odlučeno bez održavanja sjednice– npr. prijedlozi zakona, odluke, informacije, zaključci, ali i o kadrovskim rješenjima, te posebno onim vrstama materijala za koje ne postoji obaveza objavljivanja u Službenom listu. Pored toga, prepoznat je i problem nedovoljne dostupnosti podataka o radu vladinih stalnih ili privremenih radnih tijela odnosno savjetodavnih tijela koji utiču na sadržaj odluka Vlade. Osim toga, značajno je istaći da se ne vodi rodno zasnovana statistika o strukturi Vlade i stalnih ili privremenih radnih i savjetodavnih tijela Vlade, što otežava praćenje nivoa učesća manje zastupljenog pola u donošenju odluka.
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje niz aktivnosti kojima se omogućuje da građani budu bolje obaviješteni o radu Vlade i imaju pristup ključnim materijalima koji su na dnevnom redu Vlade, bez obzira na format sjednice, uz povećanje transparentnosti kroz objavljivanje osnovnih informacija o radu Vladinih radnih i savjetodavnih tijela.

Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se objavljivanja cjelovitog dnevnog reda sjednica Vlade, objavljivanje materijala sa sjednica Vlade u čitljivom formatu, objavljivanje materijala o kojima je odlučeno bez održavanja sjednice, kao i objavljivanje podataka o radu vladinih radnih i savjetodavnih tijela doprinjeti još većoj transparentnosti u radu Vlade te povećati povjerenje u rad Vlade.	
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti vlasti u kreiranju i upravljanju javnim politikama.	
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Nacionalne strategije reforme javne uprave 2022-2026., pogotovo sa Strateškim prioritetom 4. Transparentna i otvorena javna uprava i povezanim operativnim ciljem 4.3. Unapređenje ponovne upotrebe informacija i povećanje dostupnosti otvorenih podataka. Sprovedenjem ove mjere daje se doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadatka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, i 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.	
Budžet	5.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
7.1. Izmjena Odluke o objavljivanju materijala sa sjednice Vlade Nosilac: Generalni sekretarijat Vlade Indikatori za realizaciju aktivnosti: - izmijenjena Odluka Potrebna finansijska sredstva: /	Februar 2023.	April 2023.
7.2. Objavljivanja potpunog dnevnog reda sjednica Vlade Nosilac: Generalni sekretarijat Vlade Indikatori za realizaciju aktivnosti: - udio objavljenih potpunih dnevnih redova sjednica Vlade, uključujući i tačke sa zatvorenih sjednica sa oznakom stepena tajnosti pojedinih akata, u odnosu na ukupan broj održanih sjednica Vlade - usvojene odredbe Zakona o Vladi koje propisuju da se na internet stranici Vlade objavljuju: 1) potpun dnevni red sjednica Vlade, uključujući i nazive (oznake) materijala koji su označeni stepenom tajnosti; 2) materijali koji su predloženi za svaku tačku dnevnog reda sjednice, osim onih označenih odgovarajućim stepenom tajnosti; 3) materijali i odluke koje je Vlada donijela na telefonskoj sjednici; 4) zapisnici sa sjednica Vlade. Potrebna finansijska sredstva: /	Februar 2023.	Decembar 2024.
7.3. Objavljivanje materijala sa sjednica Vlade u čitljivom formatu Nosilac: Generalni sekretarijat Vlade Indikatori za realizaciju aktivnosti: - procenat materijala sa sjednica Vlade objavljen u čitljivom formatu	Februar 2023.	Decembar 2024.

Potrebna finansijska sredstva: /			
7.4. Objavljivanje materijala o kojima je odlučeno bez održavanja sjednice Vlade Nosilac Generalni sekretarijat Vlade Indikatori za realizaciju aktivnosti: - procenat objavljenih materijala o kojima je odlučeno bez održavanja sjednice Vlade Potrebna finansijska sredstva: /		Februar 2023.	Decembar 2024.
7.5. Objavljivanje podataka o radu Vladinih radnih tijela Nosilac: Generalni sekretarijat Vlade Indikatori za realizaciju aktivnosti: Procenat objavljenih podataka o radu Vladinih radnih tijela Potrebna finansijska sredstva: /		April 2023.	Decembar 2024.
7.6. Izrada baze podataka o članovima savjetodavnih tijela Vlade Nosilac: Generalni sekretarijat Vlade Indikatori za realizaciju aktivnosti: - izrađena i javno objavljena baza podataka o članovima savjetodavnih tijela Vlade, s potrebnim funkcionalnostima naprednog pretraživanja baze - objavljeni zbirni podaci o strukturi savjetodavnih tijela Vlade, u odnosu na rodnu pripadnost, na polugodišnjem nivou Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva		Maj 2023.	Decembar 2023.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ranko Andrijašević Generalni sekretarijat Vlade		
Pozicija i naziv jedinice			
Email i telefon	067/270-955		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora			

8. Participativni monitoring razmjene podataka po službenoj dužnosti sa predlogom zaključaka za unapređenje primjene

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023– Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem nedovoljne razmjene podataka po službenoj dužnosti, koja je opisana je kao načelo Zakonom o upravnom postupku, sa ciljem da se građani rasterete obaveze prikupljanja hrpe dokumenata kako bi im bila isporučena neka javna usluga. Međutim, imajući u vidu jaz između službenih evidencija koji je teško premostiti i sporu dinamiku uspostavljanja interoperabilnosti između elektronskih registara u posjedu javnopravnih organa, ovo načelo nije zaživjelo u praksi u dovoljnoj mjeri. Tokom procesa ko - kreiranja NAP- a, građani su ukazali na tromost određenih procedura i činjenicu da se i dalje traži hrpa dokumentacije za ostvarivanje osnovnih usluga, kao što je, primjera radi, ostvarivanje porodijskog odsustva za zaposlene žene.</p> <p>Ministarstvo javne uprave sačinjava jednom godišnje Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima, ali uglavnom na osnovu informacija dobijenih od obveznika Zakona o upravnom postupku, dok se zadovoljstvo građana i građanki i dalje ne mjeri. Imajući u vidu važnost efikasne razmjene podataka po službenoj dužnosti za otvorenost uprave i sveukupnu komunikaciju sa građanima i građankama, mjera će pokušati da kroz uključivanje građana i građanki, kao korisnika prethodno odabranog uzorka usluga, koje će biti odabrane tako da uključe usluge namijenjene ciljnim grupama koje uključuju žene, osobe sa invaliditetom i druge korisnike/ce socijalne i dječje zaštite.</p>
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje niz aktivnosti kojima se želi podstaknuti veća participativnost i otvorenost procesa monitoringa i izvještavanja o sprovođenja obaveze razmjene podataka po službenoj dužnosti od strane obveznika Zakona o upravnom postupku sa ciljem jačanja odgovornosti za primjenu načela ovog Zakona.
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se proširenjem informacija o raznim izazovima u primjeni ovog načela pridonijeti utvrđivanju odgovornosti za nedovoljnu primjenu ovog načela u praksi.

Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti vlasti u kreiranju i upravljanju javnim politikama.		
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Nacionalne strategije reforme javne uprave 2022-2026., naročito operativnim ciljem 2.1 koji se odnosi na „Efikasnije pružanje usluga i uvođenje upravljanja kvalitetom pruženih usluga. Dodatno, sprovođenjem ove mjere daje se doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadataka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, 16.6- Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.		
Budžet	7.000 EUR		
		Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
Aktivnosti	<p>8.1. Analiza najviše korišćenih usluga koje nijesu obuhvaćene Jedinstvenim informacionim sistemom za elektronsku razmjenu podataka, sa fokusom na usluge za žene na tržištu rada, osobe sa invaliditetom i usluge iz oblasti socijalne i dječije zaštite</p> <p>Nosilac Ministarstvo javne uprave, Direkcija za implementaciju principa dobre javne uprave, analitiku i izvještavanje u saradnji sa sindikatima i nevladinim sektorom</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odabrane usluge za participativni monitoring razmjene podataka po službenoj dužnosti <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		
	Mart 2024.	Decembar 2024.	

<p>8.2. Izraditi monitoring izvještaj o razmjeni podataka po službenoj dužnosti za odabrane usluge</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za implementaciju principa dobre javne uprave, analitiku i izvještavanje u saradnji sa sindikatima i nevladinim sektorom</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađen izvještaj uz korišćenje iskustava korisnika-ca odabranih usluga <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Mart 2024.	Decembar 2024.
<p>8.3. Sačinjavanje informacije i izvještavanje o sprovođenju zaključaka za unapređenje razmjene podataka po službenoj dužnosti</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za implementaciju principa dobre javne uprave, analitiku i izvještavanje</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena informacija i formulisani zaključci - sačinjen izvještaj o stepenu realizacije zaključaka Vlade za unapređenje razmjene podataka po službenoj dužnosti <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	Mart 2024.
Kontakt podaci		
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ministarstvo javne uprave Nina Blažić	
Pozicija i naziv jedinice		
Email i telefon	nina.blazic@mju.gov.me	
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave		
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Sindikati, nevladine organizacije	

9. Poboljšati standarde digitalne pristupačnosti za osobe s invaliditetom

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave Skupština Crne Gore
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedosljedne primjene standarda pristupačnosti materijala sa web stranica javnih institucija za osobe s invaliditetom, te na potrebu unapređenja postojeće platforme za pristup informacijama posebno za slabovide i gluvonijeme osobe, kao i na unapređenja pristupačnosti informacija objavljenih na postojećim internet stranicama. Novi portal Vlade, objavljen u maju 2021. godine, predstavlja glavni komunikacioni kanal Vlade i ministarstava i pruža novo korisničko i vizuelno iskustvo, koje se ogleda u unicifiranom onlajn nastupu ministarstava i organa državne uprave. Kao što se navodi u Završnom izvještaju o realizaciji Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative POU u Crnoj Gori 2018-2020³², pokretanjem novog portala Vlade po prvi put je obezbijeđena puna primjena standarda pristupačnosti preporučena Zakonom o elektronskoj upravi, kao i mogućnost čitanja sadržaja, a na osnovu konsultacija sa organizacijama koje zastupaju potrebe OSI. Portal ispunjava uslove e-pristupačnosti i implementiran je poseban meni za poboljšanu pristupačnost sadržaja sa kontrolom kontrasta, veličine slova, razmaka teksta, animacija, zatim vizuelnim vodičem za lakše čitanje, naglašavanje linkova, kompatibilnost sa čitačima ekrana kroz strukturiranost stranica, kao i poseban font koji omogućava lakše čitanje osobama sa disleksijom. Na osnovu Zakona o elektronskoj upravi, izrađen je i Pravilnik o standardima pristupačnosti³³ prema kojem državni organi, organi državne uprave, državne agencije, državni fondovi i drugi nosioci javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: organi) i organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, posebne i javne službe, nezavisna i regulatorna tijela i pravna i fizička lica koja vrše javna ovlašćenja (u daljem tekstu: drugi subjekti) koji usluge elektronske uprave pružaju preko jedinstvenog informacionog sistema, kao i preko informacionog sistema koji sami uspostave moraju da ispunjavaju standarde pristupačnosti, a naročito licima sa invaliditetom. Izrađen je draft Uputstva o kreiranju elektronski čitljivih materijala, a obuka za službenike, u cilju njihovog osposobljavanja za sačinjavanje e-čitljivih materijala, nije bilo. S druge strane, Strategija digitalne transformacije 2022-2026³⁴ navodi da je potrebno još raditi na povećanju broja pristupačnih dokumenata koji se objavljuju na zvaničnim internet stranicama. Takođe, izvještaj Saveza slijepih Crne Gore³⁵ ukazuje na još uvijek slab napredak javnih institucija u obezbjeđivanju slobodnog pristupa informacijama osobama oštećenog vida, a suprotno Zakonu o zabrani diskriminacije osoba s invaliditetom.</p> <p>U pogledu pristupačnosti informacija o radu zakonodavne grane vlasti, internet prezentacija Skupštine Crne Gore, koja je redizajnirana u martu 2021. godine, prilagođena je za softver koji koriste slijepe i slabovide osobe, što je učinjeno u saradnji sa Savezom slijepih Crne Gore. Pristupačnost sajtu vodi se Smjernicama za osiguravanje pristupačnosti mrežnim sadržajima 1.0, Svjetskog mrežnog konzorcijuma (W3C), a njegova funkcionalnost bazira se na saradnji sa autorima sadržaja, programerima i udruženjima lica sa invaliditetom, kako bi se ispunili AA standardi. Sljedeći korak koji bi doprinio dodatnom unapređenju i pojednostavljenju pristupa skupštinskim informacijama podrazumijeva obezbjeđivanje servisa „Pristupačnost“ sa kompletnim opcijama kao prečicama za postojeće mogućnosti.</p>

³² <https://www.gov.me/dokumenta/939a645f-910a-40ea-8753-196152d705e3>

³³ <https://www.gov.me/dokumenta/f9a35589-6531-4b5c-971a-806dc0db1330>

³⁴ <https://www.gov.me/dokumenta/0c802520-e016-41ee-a6e4-7af6eb66e19d>

³⁵ <https://ss-cg.org/wp-content/uploads/2021/03/Monitoring-primjene-clana-33-ZZDLSI.pdf>

Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti kojima se želi podstaći bolja primjena standarda digitalne pristupačnosti za osobe s invaliditetom i posebno olakšati pristup informacijama za osobe oštećenog vida i gluvo-nijeme osobe.	
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se novim ciklusom obuka službenika o efikasnoj primjeni standarda digitalne pristupačnosti za osobe s invaliditetom, kao i uvođenjem posebne platforme za pristup informacijama za slabovide i gluvo-nijeme osobe te dodatnim unapređenjem pristupačnosti informacija koje se objavljuju na internet prezenciji Skupštine Crne Gore, dodatno osnažiti primjena standarda pristupačnosti za osobe s invaliditetom.	
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i učešća građana, posebno ranjivih grupa, u kreiranju javnih politika.	
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026., posebno s ciljem e-inkluzivnosti gdje se želi dodatno unaprijediti korišćenje digitalnih platformi javnih institucija od strane osoba s invaliditetom. Obuke za državne službenike planirane ovim NAP- om su komplementarne aktivnostima Akcionog plana Strategije digitalne transformacije Crne Gore koje imaju za cilj unapređenje digitalnih znanja i vještina za osjetljive grupe građana (starija populacija, osobe sa invaliditetom, RE populacija itd.) u procesu cjeloživotnog učenja. Sprovedenjem ove mjere daje se doprinos i realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 10. (Smanjiti nejednakost između i unutar država) i s njim povezanog zadatka 10.2 (Osnažiti i promovisati socijalnu, ekonomsku i političku inkluziju svih, bez obzira na starost, pol, invaliditet, rasu, etničku pripadnost, porijeklo, religiju ili ekonomski odnosno neki drugi status), kao i cilja 16. (Mir, pravda i snažne institucije) te posebno zadatka 16.7. – obezbjeđivanje odgovornog, inkluzivnog, participatornog i reprezentativnog odlučivanja i 16.10. - Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima.	
Budžet	14.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
9.1. Sprovesti novi ciklus obuka službenika o efikasnoj primjeni standarda digitalne pristupačnosti za osobe s invaliditetom Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa i Uprava za ljudske resurse Indikatori za realizaciju aktivnosti: - sprovedene dvije obuke u 2023. godine - sprovedene dvije obuke u 2024. godine Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva	Februar 2023.	Decembar 2024.
9.2. Unaprijediti platformu za pristup informacijama za slabovide i gluvo-nijeme osobe Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa, Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise Indikatori za realizaciju aktivnosti: - sprovedene dodatne konsultacije sa osobama s invaliditetom o dizajnu platforme - specifičnim potrebama pojedinim kategorija OSI, vodeći računa o ravnomjernoj	Septembar 2023.	Februar 2024.

<p>zastupljenosti u smislu rodne pripadnosti, socio-ekonomskog statusa, starosne dobi, mjestu prebivališta i slično</p> <ul style="list-style-type: none"> - unaprijediti dizajn platforme u 2023. godini - funkcionalna platforma u 2024. godini <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		
<p>9.3. Unaprijediti pristupačnost informacija na internet prezentaciji Skupštine Crne Gore za slabovide i gluvočujne osobe</p> <p>Nosilac: Skupština Crne Gore</p> <p>Indikatori za realizaciju aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omogućen servis „Pristupačnost“ na internet prezentaciji Skupštine - sadržaj na internet prezentaciji Skupštine dodatno usaglašen sa smjernicama za pristupačnost web sadržaja (WCAG 2.1) <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG</p>	<p>Januar 2023.</p>	<p>April 2023.</p>
Kontakt podaci		
<p>Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere</p>	<p>Ljiljana Novović, Ministarstvo javne uprave Jovana Kovačević, Skupština Crne Gore</p>	
<p>Pozicija i naziv jedinice</p>		
<p>Email i telefon</p>	<p>ljiljana.novovic@mju.gov.me jovana.kovacevic@skupstina.me</p>	
<p>Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave</p>		
<p>Drugi uključeni akteri iz drugih sektora</p>	<p>Nevladine organizacije</p>	

FISKALNA TRANSPARENTNOST

10. Povećati transparentnost podataka o sadržaju i izvršenju državnog budžeta

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo finansija
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedovoljno jasnu, jednostavnu i lako razumljivu komunikaciju s građanima o sadržaju i izvršenju državnog budžeta. Prema izvještaju o realizaciji NAP-a za POU 2018 - 2020., vizualizacija državnog budežta od strane institucija nije urađena, a link http://budzet.sntcg.com/ po uzoru na koji je trebalo redovno ažurirati ovakvu bazu nije funkcionalan. Na stranicama Vlade objavljena je pdf prezentacija Budžet za građane za 2022. godinu³⁶. Takođe, na webu Skupštine Crne Gore objavljen je pdf Vodič kroz budžet Crne Gore za 2021. godinu³⁷.</p> <p>Prva vizualizacija državnog budžeta urađena je od strane NVO sektora 2017. godine, u okviru projekta "Promovisanje finansijske odgovornosti u Crnoj Gori" koji realizuje NVO Institut alternativa. Sajt http://mojnovac.me/web/home sadrži vizualizaciju državnog budžeta od 2011. do 2021. godine i pruža uvid u to kako se prikuplja, a kako troši budžet- ekonomska klasifikacija budžeta do najdetaljnijeg javno dostupnog nivoa, uz poređenje po godinama, zatim prikaz onoga na šta institucije troše novac i pregled projekata čine kapitalni budžet. Vlada ne sačinjava slične cjelovite prikaze budžeta za građane i građanke, na onlajn platformi prihoda i rashoda po organizacionoj, ekonomskoj i programskoj klasifikaciji. Takođe, iako je u toku uvođenje tzv. rodno odgovornog budžetiranja, kroz prepoznavanje rodno odgovornih pokazatelja u budžetskim programima, ne izvještava se proaktivno o rodno odgovornoj komponenti budžeta, sa finansijskim i nefinansijskim pokazateljima.</p>
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti objave budžeta za građane za 2023. i 2024. godinu
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz objavu budžeta za građane povećati razumijevanje budžeta kao ključnog dokumenta za sprovođenje javnih politika te da će podstaći građane i širu javnost na preispitivanje načina izvršavanja državnog budžeta i jačanje institucionalne odgovornosti.
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i odgovornosti javnih institucija.
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave Crne Gore 2022-2026. posebno u odnosu na aktivnost 4.2.11 Izrada visokokvalitetne fiskalne transparentnosti za organe vlasti gdje se do kraja 2023. godine planira pripremiti plan za jačanje budžetske transparentnosti u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima ali i primijeniti pilot plan u najmanje 20 organa vlasti različitih grupa. Sprovođenjem ove mjere daje se doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadataka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih

³⁶ <https://wapi.gov.me/download-preview/f167dfe7-f053-4c3d-8711-e4a80308fd07?version=1.0>

³⁷ <https://api.skupstina.me/media/files/1639560874-vodic-kroz-budzet-crne-gore-za-2021-godinu-budzet-za-gradane.pdf>

	sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.		
Budžet	10.000 EUR		
Aktivnosti		Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
10.1. Izraditi Budžet za građane Nosilac: Ministarstvo finansija Indikator: - Objavljeni Budžeti za građane sa jednostavnim prikazom ciklusa javnih finansija u 2023. i 2024. godini. Potrebna finansijska sredstva: 10.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva		Februar 2023.	Decembar 2024.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Bojana Bajić, Ministarstvo finansija		
Pozicija i naziv jedinice	Direktorat za budžet		
Email i telefon	bojana.bajic@mif.gov.me		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije		

11. Podsticanje transparentnosti i iskorišćenosti EU fondova

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.	
Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo evropskih poslova
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedovoljne informisanosti građana, NVO, malih i srednjih preduzetnika i ostalih predstavnika zainteresovane javnosti o dostupnim EU fondovima za podršku sprovođenja zelenih politika u Crnoj Gori, kao i na nedovoljnu javnu dostupnost podataka o finansiranim EU projektima u ovoj i drugim oblastima u Crnoj Gori. Trenutno ne postoji centralna baza projekata finansiranih iz EU fondova koji se sprovode u Crnoj Gori. Generalni podaci vezani za implementaciju projekata EU su dostupni na sajtu www.eu.me kroz relevantne informacije, izvještaje i saopštenja, kao i kroz redovne godišnje informacije o programima podrške EU koje usvaja Vlada. Dodatno, svakodnevne

	aktivnosti u okviru specifičnih projekata koje se odnose na vidljivost, uz finansijsku podršku EU, su obavezan dio svakog odobrenog projekta. Delegacija EU u Crnoj Gori je posredstvom projekta Evropska kuća uspostavila bazu podataka o EU projektima (https://evrospkakuca.me/me/euprojekti) koja je obuhvatna i pruža dobar uvid u projekte koje finansira EU u Crnoj Gori, ali još uvijek ne obuhvata sve projekte. Sve to ukazuje na potrebu da se uspostavi nacionalna baza podataka o implementaciji projekata finansiranih iz EU fondova, gdje bi se osim osnovnih informacija o ciljevima, aktivnostima i finansijskim sredstvima, moglo ugraditi i vizualizaciju lokacije projekata, stepena realizacije njihovih rezultata, kao i stepen iskorišćenosti fondova.	
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti informisanja javnosti o dostupnim EU fondovima u oblastima zelenih politika i sprovođenje prioriteta Evropskog zelenog plana, kao i jačanja transparentnosti podataka o finansiranim EU projektima u Crnoj Gori.	
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz edukacije o zelenim politikama EU, organizovanje Info dana i obuka za male i srednje preduzetnike, kao i izradom javne Baze podataka o finansiranim EU projektima u Crnoj Gori, doprinjeti većoj transparentnosti i vidljivosti EU ulaganja u Crnoj Gori.	
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i odgovornosti javnih institucija u trošenju javnih sredstava, uključujući EU fondove.	
Dodatne informacije	Implementacija ove mjere bi trebala dati doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, a posebno cilja 13 (klimatske akcije) kao i cilja 16 (Mir, pravda i snažne institucije) i povezanih zadataka 16.6 – izgradnja djelotvornih, odgovornih i transparentnih institucija te 16.7 – obezbjeđivanje odgovornog, inkluzivnog, participatornog i reprezentativnog odlučivanja. Ovi su naponi komplementarni u ispunjavanju obaveza iz pregovora o pristupanju za poglavlje 27 (životna sredina i klimatske promjene) te poglavlja 22 (regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata), a sprovođenjem mjere se daje doprinos u realizaciji ciljeva zelenih politika EU odnosno Zelenog evropskog plana.	
Budžet	45.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
11.1. Sprovesti edukacije o zelenim politikama EU (Zeleni evropski plan) Nosioci: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvo evropskih poslova Indikatori za realizaciju aktivnosti: - sprovedeno pet edukativnih radionica o Zelenoj evropskoj agendi Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva	Februar 2023.	Decembar 2024.
11.2. Organizovanje EU info dana (svakog mjeseca) za male i srednje preduzetnike Nosioci: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo evropskih poslova Indikatori za realizaciju aktivnosti: Organizovani EU info dani na mjesečnom nivou	Januar 2023.	Decembar 2024.

<p>Potrebna finansijska sredstva: 10.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>			
<p>11.3. Sprovedenje obuka za apliciranje za EU fondove za MSP</p> <p>Nosioci: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo evropskih poslova</p> <p>Indikatori za realizaciju aktivnosti: - Sprovedeno 10 obuka za apliciranje za EU zelene fondove</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 10.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		Januar 2023.	Decembar 2024.
<p>11.4. Izrada javne Baze podataka o finansiranim EU projektima u Crnoj Gori</p> <p>Nosioci: Ministarstvo evropskih poslova</p> <p>Indikator: - izrađena javno dostupna baza s osnovnim informacijama o EU projektima u Crnoj Gori (s vizualizacijom i mapom/geolokacijom finansiranih projekata i stepenom iskorišćenosti EU fondova)</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 20.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		Septembar 2023.	Septembar 2024.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ana Manović, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma Bojan Vujović, Ministarstvo evropskih poslova		
Pozicija i naziv jedinice			
Email i telefon	ana.manovic@mepg.gov.me bojan.vujovic.mep@gmail.com		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije		

JACANJE INTEGRITETA I JAVNE ODGOVORNOSTI U BORBI PROTIV KORUPCIJE

12. Utvrditi zakonski okvir za zaštitu zviždača

Datum početka i završetka mjere: Januar – Jun 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo pravde
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedovoljnu usklađenost zakonskog okvira za zaštitu zviždača sa EU Direktivom 2019/1937 o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije.</p> <p>Usvajanjem Zakona o sprječavanju korupcije, Crna Gora priključila krugu evropskih zemalja u kojima je zakonodavnim okvirom sistemski uređen tretman zviždača. Agencija je u prethodnom periodu posebno prepoznala značaj izmjene postojećeg Zakona o sprječavanju korupcije, kroz uklanjanje nedostataka postojećeg zakonskog okvira, prepoznatih kroz gotovo sedmogodišnju praksu, uz neophodno usklađivanje sa EU Acquis-em, zatim je u okviru Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori, u saradnji sa Savjetom Evrope i uz podršku međunarodnih eksperata započela sveobuhvatnu analizu ovog zakona, koja se sprovodi u tri faze. Prva faza ovog projekta, koja se odnosi na funkcionalnu nezavisnost Agencije, okončana je izradom Tehničkog dokumenta "Analiza djelova Zakona o sprječavanju korupcije koji uređuju osnivanje i rad Agencije za sprječavanje korupcije". U toku je druga faza, u kojoj se analiziraju djelovi Zakona koji se odnose na sukob interesa i izvještaje o prihodima i imovini, dok će se u trećoj fazi, planiranoj za prvi kvartal naredne godine, analizirani djelovi Zakona koji se odnose na zviždače, integritet i prekršajne odredbe.</p> <p>Srednjoročnim programom rada Vlade planirano je utvrđivanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije u II kvartalu 2024. godine kada se očekuje i usklađivanje zakonskog okvira za zaštitu zviždača. Naime, stupanjem na snagu pomenute EU Direktive, otvara se prostor za dalje unapređenje zakonodavnog okvira kroz izradu posebnog Zakona o zaštiti zviždača (Crna Gora je jedina zemlja u regionu koja nema poseban Zakon o zviždačima), kako bi se implemenitirali noviteti i izvršilo neophodno usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, te prepoznala uloga i značaj zviždača u pravnom sistemu Crne Gore. Potrebno je kroz konsultacije sa zainteresovanom javnošću prilikom izmjena zakonskog okvira razmotriti kako se može unaprijediti monitoring i izvještavanje te uvesti obavezu vođenja rodno zasnovane statistike o prijavama zviždača, kao i evidencija po drugim demografskim karakteristikama što bi moglo pomoći u analizi i praćenju određenih trendova u ovo oblasti.</p>
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti usklađivanja zakonskog okvira čime će se poboljšati zaštita zviždača, kao važan element u borbi protiv korupcije na svim nivoima.
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz širenje primjene zakonskog okvira za zaštitu zviždača i na druga privredna društva koja nisu u vlasništvu država dodatno ojačati ovaj važan mehanizam u borbi protiv korupcije.
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti institucija u sprovođenju antikorupcijskih mjera.
Dodatne informacije	Implementacija ove mjere bi trebala dati doprinos realizaciji UN- ovih ciljeva održivog razvoja, a posebno cilja 16 (Mir, pravda i snažne institucije) i povezanih zadataka 16.5 Značajno smanjiti korupciju i podmičivanje u svim njihovim pojavnim oblicima te 16.6 – izgradnja djelotvornih, odgovornih i

	transparentnih institucija. Dodatno, mjera je komplementarna ispunjavanju obaveza iz pregovora o pristupanju EU, posebno za poglavlja 23 (pravosuđe i temeljna prava).		
Budžet	3.000 EUR		
Aktivnosti		Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>12.1. Donošenje izmjena i dopuna Zakona o sprječavanju korupcije radi uređenja zaštite zviždača</p> <p>Nosilac: Ministarstvo pravde</p> <p>Indikator: Usvojene izmjene Zakona u skladu sa zahtjevima Direktive EU o zaštiti zviždača</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		Januar 2024.	Jun 2024.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ministarstvo pravde Mina Bošković Baturan Ivona Đurašković Pašić		
Pozicija i naziv jedinice			
Email i telefon	andrijana.medojevic@mpa.gov.me mina.baturan@mpa.gov.me ivana.masanovic@mpa.gov.me 020 407 567		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	Agencija za sprječavanje korupcije		
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora			

13. Poboljšati kvalitet primjene standarda etike i integriteta u državnoj upravi

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.	
Naziv odgovorne institucije	Agencija za sprječavanje korupcije
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem nedovoljne informisanosti državnih službenika o standardima etike i integriteta, kao i nedovoljne eksterne kontrole kvalitete primjene planova integriteta u institucijama obveznicama Zakona o sprječavanju korupcije. Dodatno, potrebno je u institucijama imenovati kontakt osobe odnosno menadžere integriteta, obezbijediti obuke za njih, ali i naći model stimulisanja menadžera

	<p>integriteta, budući da njihovi poslovi predstavljaju dodatna radna opterećenja za njih, pored redovnih poslova. Radno mjesto menadžer integriteta nije prepoznat u aktima sistematizacije jer nije prepoznat u Zakonu o službenicima i namještenicima. Neophodno je da se prepozna ta pozicija jer je to kompleksan posao. Pored toga, potrebno je javnosti približiti koje efekte treba da se očekuju od rada menadžera integriteta. Značajan je problem i nedostatak kontrole kvaliteta izvještaja o sprovođenju planova integriteta pa je potrebno napraviti iskorak prema javnom objavljivanju tih izvještaja, kao važnom elementu eksterne kontrole kvaliteta. Naime, godišnji izvještaji o sprovođenju planova integriteta od strane institucija se ne objavljuju javno s obzirom na to da je propisana samo obaveza Agencije za sprječavanje korupcije da objavi zbirni izvještaj. Osim nedovoljne kontrole kvaliteta izvještaja o sprovođenju planova integriteta, ti planovi često ne prepoznaju važne rizike od korupcije u pojedinim oblastima. Primjera radi, navodimo da zapošljavanje i radne odnose, u odnosu na koje postoji trend rasta prijava zviždača. Zato je neophodno povećati javnu dostupnost ovih izvještaja kako bi se obezbijedila eksterna kontrola kvaliteta kroz rad medija, civilnog društva i ostalih zainteresovanih strana.</p> <p>Primjera radi, u odnosu na izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta za 2021. godinu, Agencija za sprječavanje korupcije izvještava samo zbirno o broju dostavljenih izvještaja o sprovođenju planova integriteta, a nalaze predstavlja takođe bez osvrta na pojedinačne institucije ili institucije koje nisu ispoštovale zakonsku obavezu dostavljanja izvještaja o sprovođenju plana integriteta.</p>		
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti obuke državnih službenika o etici i integritetu, kao važnom koraku u sprovođenju antikorupcijskih mjera, kao i objavljivanje izvještaja o sprovođenju planova integriteta od strane svih pojedinačnih institucija i Agencije za sprječavanje korupcije, kojoj se ovi izvještaji dostavljaju.		
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz dodatne obuke državnih službenika o etici i integritetu ojačati otpornost i odgovornost javnih institucija. Javnim objavljivanjem godišnjih izvještaja o primjeni planova integriteta trebala bi se povećati zainteresovanost medija i civilnog društva za sprovođenje planova integriteta, čime će se doprinijeti njihovoj kontroli kvaliteta i posljedično većoj odgovornosti javnih institucija.		
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti institucija u sprovođenju antikorupcijskih mjera.		
Dodatne informacije	Implementacija ove mjere bi trebala dati doprinos realizaciji UN- ovih ciljeva održivog razvoja, a posebno cilja 16 (Mir, pravda i snažne institucije) i povezanih zadataka 16.5 Značajno smanjiti korupciju i podmičivanje u svim njihovim pojavnim oblicima te 16.6- izgradnja djelotvornih, odgovornih i transparentnih institucija. Dodatno, mjera je komplementarna ispunjavanju obaveza iz pregovora o pristupanju EU, posebno za poglavlja 23 (pravosuđe i temeljna prava).		
Budžet	8.000 EUR		
Aktivnosti		Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>13.1. Sprovesti dodatne programe obuka o etici i integritetu za državne službenike</p> <p>Nosilac: Agencija za sprječavanje korupcije u saradnji sa Upravom za ljudske resurse</p> <p>Indikator: - po dvije obuke organizovane u 2023. i 2024. godini</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>		Februar 2023.	Decembar 2024.

<p>13.2. Objavljivati pojedinačne godišnje izvještaje o sprovođenju planova integriteta</p> <p>Nosilac: Agencija za sprječavanje korupcije, institucije – obveznice Zakona o sprječavanju korupcije</p> <p>Indikator:</p> <ul style="list-style-type: none"> - broj objavljenih planova integriteta - broj objavljenih izvještaja o sprovođenju planova integriteta - udio objavljenih pojedinačnih izvještaja o sprovođenju planova integriteta u odnosu na ukupan broj institucija – obveznica Zakona o sprječavanju korupcije <p>Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR</p>	<p>Februar 2023.</p>	<p>Decembar 2024.</p>
Kontakt podaci		
<p>Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere</p>	<p>Branko Krivokapić, Agencija za sprječavanje korupcije Stefan Radević, Uprava za ljudske resurse</p>	
<p>Pozicija i naziv jedinice</p>	<p>PR Odsjek, Agencija za sprječavanje korupcije</p>	
<p>Email i telefon</p>	<p>pr@antikorupcija.me, 020/447-702 stefan.radevic@uzk.gov.me 063 483 110</p>	
<p>Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave</p>	<p>Ministarstvo javne uprave; Institucije – obveznice Zakona o sprječavanju korupcije</p>	
<p>Drugi uključeni akteri iz drugih sektora</p>	<p>Nevladine organizacije</p>	

OTVORENOST LOKALNIH SAMOUPRAVA

14. Unaprijediti transparentnost podataka o izvršenju budžeta jedinica lokalne samouprave (JLS)

Datum početka i završetka mjere: Februar 2023 – Septembar 2024.	
<p>Naziv odgovorne institucije</p>	<p>Ministarstvo finansija, Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p>
Opis mjere	
<p>Na koji javni problem odgovara mjera?</p>	<p>Ova mjera odgovara na problem nedosljednu praksu i razlike u napretku lokalnih samouprava u odnosu na budžetsku transparentnost, proaktivno objavljivanje podataka o trošenju budžetskih sredstava na nivou lokalnih samouprava i komunikaciju s građanima o izvršenju lokalnih budžeta. Shodno Zakonu o finansiranju lokalne samouprave, opštine su u obavezi da Ministarstvu finansija podnose mjesečne izvještaje o ostvarivanju prihoda, izvršenju rashoda, neizmerenim obavezama i dugu. Prema istom Zakonu, opštine su u obavezi da na svojim internet stranicama objave Odluku o budžetu, Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o budžetu i Završni račun budžeta opštine.</p> <p>Prema IRM izvještaju o implementaciji slične obaveze u prošlom Akcionom planu, Baza podataka o opštinskim finansijama dostupna je na sajtu Zajednice opština. Ona prikazuje ukupan budžet sa prihodima, rashodima i dugovima svih opština (u web formatu), i sadrži ove informacije za svaku opštinu ukupno. Podaci su predstavljeni u web formatu, postoji mogućnost da se preuzmu radi dalje analize. Takođe, nije dostupan originalni šablon za brošure „Budžet za građane“. Iako nekoliko opština koristi sličan šablon za</p>

	svoje budžete za građane, kao što su Bar, Mojkovac, Pljevlja i Podgorica, ipak nemaju sve opštine budžete za građane niti koriste isti šablon. Na primjer, internet stranica Budve sadrži samo PDF formate finansijskih izvještaja koje vlasti usvajaju, ali ne i brošuru sa korisniku prilagođenim informacijama o budžetu. Izrađena je i internet stranica https://lokalnefinansije.me koja predstavlja informacije o tome koliko opštine troše i zarađuju, ali ne i o tome na šta i kako se novac troši – zbog čega još uvijek tu stranicu građani i NVO nedovoljno koriste.		
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti koje bi trebale jačati povjerenje građana u transparentnost rada lokalnih samouprava, kreirati osnovu za monitoring izvršavanja budžeta od strane javnosti te povećati odgovornost javnih institucija u trošenju javnih sredstava.		
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz izradu i promovisanje smjernica za objavljivanje podataka o trošenju/distribuciji sredstava lokalnih budžeta (uključujući i podatke o poreskom dugu i reprogramu opština), sprovođenje edukacije o tome kako budžete opština objavljivati u otvorenim podacima s vizuelnom prezentacijom strukture budžeta (budžeti za građane), te dodjelu godišnjih nagrada za fiskalnu transparentnost opština, ojačati kapaciteti lokalnih samouprava za primjenu naprednijih standarda fiskalne transparentnosti.		
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti lokalne samouprave, kao i jačanja odgovornosti institucija u sprovođenju antikorupcijskih mjera.		
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave Crne Gore 2022-2026. posebno u odnosu na aktivnost 4.2.11 Izrada visokokvalitetne fiskalne transparentnost za organe vlasti. Sprovođenjem ove mjere daje se doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadataka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.		
Budžet	13.000 EUR		
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije	
14.1. Izraditi smjernice za objavljivanje podataka o trošenju/distribuciji sredstava lokalnih budžeta (uključujući i podatke o poreskom dugu i reprogramu opština) Nosilac: Zajednica opština (Odbor za finansiranje lokalne samouprave ZO), sve opštine, Ministarstvo finansija, Ministarstvo javne uprave Indikator za realizaciju aktivnosti: - pripremljene Smjernice i sadržaj stavki i podataka iz budžeta koje bi trebalo da se objavljuju - objavljene smjernice na web stranicama svih LS Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet opštine, donatorska sredstva	April 2023.	Decembar 2023.	
14.2. Sprovesti edukacije o tome kako budžete opština objavljivati u otvorenim podacima s vizuelnom prezentacijom strukture budžeta (budžeti za građane) Nosioci: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Ministarstvo finansija i Uprava za ljudske resurse u saradnji sa JLS	Februar 2023.	Decembar 2023.	

Indikator za realizaciju aktivnosti: - urađen dizajn obuke u 2023. godine - sprovedene obuke u 2023. godini - broj polaznika obuka Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR			
14.3. Organizovati dodjelu nagrada za dobra i inovativna rješenja i prakse koja se tiču fiskalne transparentnosti u opštinama Nosilac: Zajednica opština Indikator za realizaciju aktivnosti: - osnovan tim za dodjelu nagrade i pripremu kriterija, uz učešće NVO - održana dodjela nagrada - održana rasprava o primjerima dobre prakse-godišnja nagrada za fiskalnu transparentnost uvrštena u program Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi - dodijeljena godišnja nagrada za 2023. i 2024. Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet opštine, donatorska sredstva		Septembar 2023.	Septembar 2024.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ivana Nedović, Zajednica opština, Anka Dabanović, Ministarstvo javne uprave, Bojana Bajić, Ministarstvo finansija		
Pozicija i naziv jedinice	sekretarka Odbora za društvene djelatnosti, Zajednica opština		
Email i telefon	ivana.nedovic@uom.co.me 067 343 159 anka.dabanovic@mju.gov.me bojana.bajic@mif.gov.me 068 312 331		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije		

15. Poboljšati transparentnost lokalnih parlamenata

Datum početka i završetka mjere: Maj 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedosljedne primjene standarda transparentnosti i otvorenosti u radu lokalnih parlamenata/skupština opština/jedinica lokalnih samouprava. Ne postoji još ažuran pregled postojećeg stanja transparentnosti rada lokalnih parlamenata te ga je potrebno pripremiti kao podlogu za izradu smjernica za unapređenje u toj oblasti.

Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti kojima se želi obezbijediti da javnost lakše prati sjednice skupština svih lokalnih samouprava.	
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Kao podršku za realizaciju ove aktivnosti, Odbor za razvoj lokalne samouprave Zajednice opština će napraviti pregled postojećeg stanja transparentnosti rada lokalnih parlamenata i izraditi Smjernice za njihovo unapređenje.	
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova mjera je direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti lokalne samouprave, kao preduslova za aktivno učešće građana u lokalnom odlučivanju	
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022-2026., posebno s u odnosu na jačanje transparentnosti i otvorenosti lokalnih samouprava. Dodatno, sprovođenjem ove mjere daje se doprinos realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadataka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.	
Budžet	22.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>15.1. Izraditi analizu pregled postojećeg stanja transparentnosti rada lokalnih parlamenata i pripremiti Smjernice za njihovo unapređenje</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Zajednica opština (Odbor za sistem lokalne samouprave ZO)</p> <p>Indikatori realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena analiza pregled postojećeg stanja transparentnosti rada lokalnih parlamenata - pripremljene Smjernice za njihovo unapređenje <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Maj 2023.	Decembar 2023.
<p>15.2. Izraditi procjenu potrebnih tehničkih preduslova i finansijskih sredstava za uvođenje javnih sjednica lokalnih parlamenata (putem YouTube kanala ili lokalnih javnih emitera)</p> <p>Nosioci: Ministarstvo javne uprave- Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise , jedinice lokalnih samouprava, Zajednica opština</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena procjena <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	April 2024.

<p>15.3. Objaviti javni poziv zainteresovanim opštinama za učešće u pilot programu podrške otvorenosti lokalnih parlamenata</p> <p>Nosioc: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripremljen program podrške u saradnji s donatorima - objavljen poziv s kriterijima za učešće - odabrane barem tri opštine koje učestvuju u pilot programu <p>Potrebna finansijska sredstva: 15.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Maj 2024.	Decembar 2024.
--	-----------	----------------

Kontakt podaci	
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Anka Dabanović, Ministarstvo javne uprave
Pozicija i naziv jedinice	
Email i telefon	anka.dabanovic@mju.gov.me
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Sve jedinice lokalne samouprave, donatori, nevladine organizacije

16. Promocija otvorenih podataka na lokalnom nivou

Datum početka i završetka mjere: Mart 2023– Decembar 2024.	
Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština
Opis mjere	
Na koji javni problem odgovara mjera?	<p>Ova mjera odgovara na problem nedovoljno razvijene prakse objave i ponovnog korišćenja otvorenih podataka u posjedu jedinica lokalne samouprave (uključujući i mašinski čitljive podatke), kao i neodgovarajućeg promocije otvorenih podataka na nivou svih opština. Bez obzira na ostvareni napredak zadnjih godina, još uvijek mali broj jedinica lokalne samouprave objavljuje podatke u svom posjedu u elektornski čitljivim formatima. Najveći dio zaposlenih u lokalnoj samoupravi nije upoznat s konceptom otvorenih podataka i ponovne upotrebe već dostupnih/publikovanih podataka, kao niti s važnošću proaktivnog objavljivanja podataka, kako je to utvrđeno u Zakonu o SPI. Kao i na nacionalnom nivou, potrebna je dodatna promocija korišćenja portala otvorenih podataka i objavljivanja skupova podataka visoke vrijednosti, u skladu s očekivanjima građana, NVO, privrede i ostalih predstavnika zainteresirane javnosti.</p> <p>Dodatno, zbog nedostatka ažurnih podataka o odgovornim kontakt osobama u jedinicama lokalne samouprave, veliki broj građana Crne Gore se susrijeće sa problemima u radu lokalne administracije prilikom rješavanja bilo kakvih problema. Česta je situacija da se na sajtovima opština ne nalaze tačni</p>

	kontakti podaci, nisu jasno istaknuti, ili ih nema uopšte. Kako bi se građanima približila lokalna samouprava i olakšao pristup svim uslugama koje one nude, potrebno je održavati sajtove LSU na način da je sva potrebna kontaktna informacija objavljena i tačna. Zato se nameće potreba izrade analize dostupnosti javno istaknutih podataka u organima LSU kako bi se mapirao tačan broj kontaktnih podataka (telefon i mail) koji su dostupni, tačni, i na koje službenici odgovaraju.		
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje niz aktivnosti kojima se želi podstaknuti bolju informisanost rukovodećih kadrova i službenika zaposlenih u lokalnoj samoupravi o obavezi da informacije za ponovnu upotrebu objavljuju u otvorenom formatu na portalu otvorenih podataka, kao i promociju ponovnog korišćenja tih podataka.		
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se promotivnim aktivnostima i kampanjama u cilju podizanja svijesti i širenja inicijative o otvaranju podataka u posjedu lokalne samouprave, unaprijediti transparentnost organa lokalnih vlasti, ali i korišćenje i ponovna upotreba istih podataka.		
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i jačanja odgovornosti vlasti u kreiranju i upravljanju javnim politikama.		
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Nacionalne strategije reforme javne uprave 2022-2026., pogotovo sa Strateškim prioritetom 4. Transparentna i otvorena javna uprava i povezanim operativnim ciljem 4.3. Unapređenje ponovne upotrebe informacija i povećanje dostupnosti otvorenih podataka. Sprovedenjem ove mjere daje se doprinos realizaciji UN- ovih ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 16: 'Mir, pravda i snažne institucije', te zadatka 16.10. Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima, 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima.		
Budžet	19.000 EUR		
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije	
<p>16.1. Organizovati „karavan otvorenih podataka“ na lokalnom nivou, u saradnji s privredom i NVO</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave u saradnji sa privrednom komorom, Zajednica opština, Privredna komora, NVO</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - održana promotivna aktivnost u tri crnogorske regije tokom 2023. i 2024. godine - broj i vrsta promo materijala - broj prisutnih građana <p>Potrebna finansijska sredstva: 6.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	April 2023.	Decembar 2023.	
<p>16.2. Organizovati in-house konsultativne sastanke sa rukovodećim kadrovima u JLS o otvorenim podacima</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave i Uprava za ljudske resurse</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p>	Mart 2023.	Decembar 2024.	

<p>- organizovani konsultativni sastanci sa predstavnicima svih opština u toku 2023. i 2024. godine - objavljeni zaključci i preporuke sa sastanaka</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva,</p>		
<p>16.3. Izrada analize dostupnosti javno istaknutih kontaktnih podataka u organima lokalne samouprave i u DOO čiji je osnivač LSU</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena analiza <p>Potrebna finansijska sredstva: 3.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>April 2023.</p>	<p>Septembar 2023.</p>
<p>16.4. Izraditi uputstvo za jedinice lokalne samouprave o otvaranju podataka</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave, Agencijom za slobodan pristup informacijama, u saradnji sa Zajednicom opština (Odbor za sistem lokalne samouprave)</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađeno uputstvo <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>Januar 2024.</p>	<p>Jun 2024.</p>
<p>16.5. Održati radionice za službenike u JLS o otvaranju podataka</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Direkcija za inovacije i otvorenost javne uprave i Uprava za ljudske resurse</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - održane po tri radionice u toku 2023. i 2024. godine <p>Potrebna finansijska sredstva: 6.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	<p>Mart 2023.</p>	<p>Decembar 2024.</p>
Kontakt podaci		
<p>Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere</p>	<p>Ministarstvo javne uprave Stefan Radević, Uprava za ljudske resurse</p>	
<p>Pozicija i naziv jedinice</p>		
<p>Email i telefon</p>	<p>stefan.radevic@uzk.gov.me 063 483 110 liljana.novovic@mju.gov.me anka.dabanovic@mju.gov.me ana.gojkovic@mju.gov.me</p>	

Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Zajednice opština (Odbor za sistem lokalne samouprave) Privredna komora Nevladine organizacije

17. Unaprijediti digitalnu pristupačnost web stranica opština

Datum početka i završetka mjere: April 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština	
	Opis mjere	
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedosljedne primjene standarda pristupačnosti materijala sa web stranica lokalnih samouprava za osobe s invaliditetom.	
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti kojima se želi podstaknuti bolja primjena standarda digitalne pristupačnosti za osobe s invaliditetom u svim jedinicama lokalne samouprave.	
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Ova mjera doprinosi dodaznom unapređenju korišćenje digitalnih platformi javnih institucija od strane osoba s invaliditetom. Zajednica opština će kroz svoje redovne aktivnosti u narednom periodu spovoditi programe kojima će promovisati i nagrađivati dobra i inovativna rješenja i prakse u odnosu na transparentnost u pripremi i izvršenju budžeta opština.	
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti javne uprave, kao i učešća građana, posebno ranjivih grupa, u kreiranju javnih politika.	
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026., posebno s ciljem e-inkluzivnosti gdje se želi dodatno unaprijediti korišćenje digitalnih platformi javnih institucija od strane osoba s invaliditetom. Dodatno, sprovođenjem ove mjere daje se doprinos i realizaciji ciljeva održivog razvoja, posebno cilja 10. (Smanjiti nejednakost između i unutar država) i s njim povezanog zadatka 10.2 (Osnažiti i promovisati socijalnu, ekonomsku i političku inkluziju svih, bez obzira na starost, pol, invaliditet, rasu, etničku pripadnost, porijeklo, religiju ili ekonomski odnosno neki drugi status), kao i cilja 16. (Mir, pravda i snažne institucije) te posebno zadataka 16.7. – obezbjeđivanje odgovornog, inkluzivnog, participatornog i reprezentativnog odlučivanja i 16.10. - Obezbijediti javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima.	
Budžet	7.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
17.1. Izrada preporuke za unapređenje digitalne pristupačnosti (za osobe s invaliditetom) na web stranicama JLS	April 2023.	Decembar 2023.
Nosilac: Ministarstvo javne uprave Direktorat za infrastrukturu, informacionu		

bezbjednost, digitalizaciju i e-servise, Zajednica opština Indikatori realizacije aktivnosti: - održane konsultacije s osobama s invaliditetom - izrađena preporuka u 2023. godini Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva			
17.2. Sprovesti promociju dobrih praksi i najboljih rješenja digitalne pristupačnosti Nosilac: Ministarstvo javne uprave Direktorat za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise , u saradnji sa Zajednicom opština, i jedinicama lokalne samouprave Indikatori realizacije aktivnosti: - urađen dizajn promotivne aktivnosti - sprovedena promocija u 2024. godine - dodijeljene nagrade na najbolje prakse digitalne pristupačnosti Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva		Januar 2024.	Decembar 2024.
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ivana Nedović, Zajednica opština, Ljiljana Novović, Ministarstvo javne uprave		
Pozicija i naziv jedinice	sekretarka Odbora za društvene djelatnosti, Zajednica opština		
Email i telefon	ivana.nedovic@uom.co.me ; 067 343 159 ljiljana.novovic@mju.gov.me		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije		

18. Unaprijediti informisanost lokalnih službenika o standardima etike i integriteta

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.	
Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština
	Opis mjere

Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem nedovoljne informisanosti rukovodećeg kadra i službenika u lokalnoj samoupravi o standardima etike i integriteta. Pored toga, ne postoji odgovarajući sistem za monitoring primjene lokalnih planova integriteta zbog čega se nameće potreba za stvaranjem multi-sektorskih lokalnih savjeta.	
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti obuke rukovodećeg kadra i službenika lokalne samouprave o etici i integritetu, kao važnom koraku u sprovođenju antikorupcijskih mjera, kao i formiranje lokalnih savjeta za praćenje primjene lokalnih planova integriteta na nivou svake opštine.	
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz dodatne obuke rukovodećih kadrova i službenika lokalne samouprave o etici i integritetu ojačati odgovornost u radu organa svih lokalnih vlasti, ali i kreirati prostor za zajednički, participativni monitoring usvojenih lokalnih planova integriteta u okviru međusektorskih lokalnih savjeta formiranih za tu svrhu.	
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti transparentnosti i otvorenosti lokalne samouprave, kao i jačanja odgovornosti institucija u sprovođenju antikorupcijskih mjera.	
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022-2026. u odnosu na jačanje transparentnosti i otvorenosti uprave. Dodatno, implementacija ove mjere bi trebala dati doprinos realizaciji UN- ovih ciljeva održivog razvoja, a posebno cilja 16 (Mir, pravda i snažne institucije) i povezanih zadataka 16.5 Značajno smanjiti korupciju i podmićivanje u svim njihovim pojavnim oblicima te 16.6 – izgradnja djelotvornih, odgovornih i transparentnih institucija. Mjera je komplementarna ispunjavanju obaveza iz pregovora o pristupanju EU, posebno za poglavlja 23 (pravosuđe i temeljna prava).	
Budžet	4.000 EUR	
Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
18.1. Organizovati obuke na temu integriteta za rukovodeći kadar u JLS i za službenike u JLS Nosilac: Uprava za ljudske resurse, Zajednica opština i opštine. Indikator realizacije aktivnosti: - održana jedna obuka za sve opštine u 2023. - održane dvije obuke za sve opštine u 2024. Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva	April 2023.	Decembar 2023.
Kontakt podaci		
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ivana Nedović, Zajednica opština Ljiljana Novović, Ministarstvo javne uprave	
Pozicija i naziv jedinice		
Email i telefon	ivana.nedovic@uom.co.me ; 0 67 343 159 ljiljana.novovic@mju.gov.me	

Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave	
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	

19. Ojačati ulogu mjesnih zajednica u neposrednom učešću građana u lokalnom odlučivanju

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023 – Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedovoljno prepoznate uloge mjesnih zajednica kao važnih mehanizama za učešće građana u odlučivanju na lokalnom nivou. Zato se nameće potreba da se u narednom periodu radi na dodatnoj afirmaciji mjesnih zajednica u javnosti. Važnost mjesnih zajednica vidljiva je iz člana 154 Zakona o lokalnoj samoupravi, koji glasi: „U mjesnoj zajednici građani odlučuju i učestvuju u odlučivanju o ostvarivanju lokalnih potreba i interesa u oblastima: uređivanja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unapređivanja životne sredine, kao i drugim oblastima života i rada, u skladu sa statutom.“ Ipak, prema mišljenju nevladinih organizacija koje su uzele učešće u izradi NAP- a, rijetki su primjeri mjesnih zajednica koje funkcionišu u duhu i suštini ove zakonske norme. Iako Zakon o lokalnoj samoupravi predviđa modele neposrednog učešća građana u izjašnjavanju i odlučivanju, mjesne zajednice još uvijek nemaju prepoznatu ulogu u afirmaciji ovih mehanizama. Trenutno ne postoji ažurna analiza uloge mjesnih zajednica u podsticanju učešća građana u lokalnom odlučivanju.
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje aktivnosti izrade analize o ulozi mjesnih zajednica u neposrednom učešću građana u odlučivanju, pripremu smjernica za unapređenje učešća građana i mjesnih zajednica u odlučivanju u lokalnim samoupravama, kao i promotivne aktivnosti s ciljem promovisanja primjera dobre prakse učešća građana u lokalnom odlučivanju.
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz gore pomenute aktivnosti povećati razumijevanje građana i šire javnosti o ulozi mjesnih zajednica i drugih oblika učešća građana u odlučivanju na lokalnom nivou.
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti učešća građana u kreiranju lokalnih javnih politika te veće odgovornosti u radu jedinica lokalne samouprave.
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022-2026. u odnosu na jačanje transparentnosti i otvorenosti uprave, kao i u odnosu na promovisanje brže komunikacije građana i uprave te širenje dobre prakse učešća javnosti u procesu kreiranja politika. Dodatno, mjera je kompatibilna sa ciljevima održivog razvoja (Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije' te zadaci 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima; 16.7 - Obezbijediti odgovarajuće, inkluzivno, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim nivoima).
Budžet	11.000 EUR

Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>19.1. Sprovesti analizu o ulozi mjesnih zajednica u neposrednom učešću građana o odlučivanju u Crnoj Gori</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprovedena analiza <p>Potrebna finansijska sredstva: 4.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	April 2023.	Septembar 2023.
<p>19.2. Izraditi Smjernice za unapređenje učešća građana i mjesnih zajednica u odlučivanju u lokalnim samoupravama.</p> <p>Nosilac: Zajednica opština (Odbor za sistem lokalne samouprave)</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - održavne konsultacije sa NVO - izrađene smjernice <p>Potrebna finansijska sredstva: 2.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet opština, donatorska sredstva</p>	Septembar 2023.	Decembar 2023.
<p>19.3. Organizovati dodjelu nagrada za dobra i inovativna rješenja i prakse koja se tiču učešća građana u odlučivanju u lokalnim samoupravama.</p> <p>Nosilac: Zajednica opština</p> <p>Indikator:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspostavljen tim za dodjelu nagrada, uz učešće NVO - održana dodjela nagrada - održana rasprava o primjerima dobre prakse i daljnjem podsticanju učešća građana u lokalnom odlučivanju <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet opština, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	Decembar 2024.
Kontakt podaci		
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ivana Nedović, Zajednica opština Ljiljana Novović, Ministarstvo javne uprave	
Pozicija i naziv jedinice	sekretarka Odbora za društvene djelatnosti, Zajednica opština	
Email i telefon	ivana.nedovic@uom.co.me ; 067 343 159 ljiljana.novovic@mju.gov.me	
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave		
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije	

20. Unaprijediti e-usluge na lokalnom nivou

Datum početka i završetka mjere: Januar 2023– Decembar 2024.

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština
	Opis mjere
Na koji javni problem odgovara mjera?	Ova mjera odgovara na problem još uvijek nedovoljno razvijene prakse elektronskih usluga (e-usluga) na nivou jedinica lokalne uprave. Ministarstvo javne uprave je pripremio Analizu stanja elektronskih usluga sa predlogom mjera za njihovo unapređenje ³⁸ . Ipak, još uvijek nema ažurne analize o korišćenju e-usluga na nivou svih opština/jedinica lokalne samouprave. Takođe, nema niti odgovarajuće analize potreba za novim e-uslugama na lokalnom nivou niti procjene potrebnih sredstava, pa je nužno da se uz prethodno konsultovanje sa opštinama predloži nove e-usluga za sljedeći period. Na ovaj problem ukazuje i Strategije reforme javne uprave 2022-2026. zbog čega Ministarstvo javne uprave planira uspostavljanje Kataloga svih usluga na državnom i lokalnom nivou do kraja 2024. Razvoj takvog Kataloga <i>off-line i on-line</i> usluga s analizom njihovog stanja/kvaliteta s konceptom „ <i>human centered design</i> “ treba da uključi i pregled administrativnih procedura i preporuka za dalje usklađivanje podzakonskih akata sa Zakonom o upravnom postupku (aktivnost 2.1.9. Akcionog plana Strategije reforme javne uprave).
Šta ova mjera podrazumijeva?	Mjera uključuje analizu postojećeg stanja i anketu među građanima o e-uslugama za koje bi bili zainteresovani te, na osnovu rezultata analize, kreiranje novih e-usluga.
Na koji način mjera doprinosi rješenju identifikovanog javnog problema?	Očekuje se da će se kroz sprovođenje ankete i kreiranje (5) e-usluga na lokalnom nivou povećati interes i potražnja građana a ostalim uslugama koje pružaju jedinice lokalne samouprave.
Zašto je ova mjera relevantna u odnosu na vrijednosti promovisane kroz POU inicijativu?	Ova je mjera direktno relevantna za vrijednosti korišćenja digitalnih tehnologija za veće učešća građana u kreiranju lokalnih javnih politika, veću odgovornost u radu jedinica lokalne samouprave, kao i poboljšanje institucionalne odgovornosti i respozivnosti.
Dodatne informacije	Ova je mjera komplementarna s ciljevima i aktivnostima Strategije digitalne transformacije 2022-2026. u odnosu na oblast „Razvoj i optimizacija korisnički orjentisanih elektronskih usluga“, i s time povezanih aktivnosti, npr. 2.2.2. izrada metodologije na nivou državne i lokalne uprave za standardizaciju i razvoj korisnički orjenitanih e- usluga; 2.2.3. Definisane smjernice za izvještavanje o elektronskim uslugama javne administracije ka MJUDDM. Takođe, mjera je komplementarna sa Strategijom reforme javne uprave 2022-2026 (operativni ciljevi 2.1. Efikasnije pružanje usluga i uvođenje upravljanja kvalitetom pruženih usluga te 2.2. Potpuna interoperabilnost informacionih sistema i povećanje broja elektronskih usluga na visokom nivou sofisticiranosti). Mjera je usklađena i s ciljevima i aktivnostima Strategije reforme javne uprave 2022-2026., posebno u odnosu na promovisanje brže komunikacije građana i uprave. Dodatno, mjera je kompatibilna sa ciljevima održivog razvoja (Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije' te zadaci 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima; 16.7 - Obezbijediti odgovarajuće, inkluzivno, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim nivoima).
Budžet	220.000 EUR

³⁸ <https://www.gov.me/dokumenta/12c6f90c-2675-441f-bd7a-7241ccb41bf5>

Aktivnosti	Datum početka realizacije	Datum završetka realizacije
<p>20.1. Sprovesti anketu sa građanima o e-uslugama Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - sprovedena anketa o korišćenju postojećih e-usluga - objavljen izvještaj o rezultatima ankete</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 5.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Maj 2023.	Septembar 2023.
<p>20.2. Izraditi analizu potreba za novim e-uslugama na lokalnom nivou</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - izrađena analiza potreba za novim uslugama na lokalnom nivou s procjenom potrebnih sredstava za njihovo uvođenje - sprovedeno konsultovanje s opštinama o uvođenju novih e-usluga u sljedećem periodu</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 15.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	Decembar 2024.
<p>20.3. Izraditi platformu za prezentaciju e-usluga na lokalnom nivou</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - izrađena platforma(portal ili modul na nekoj od postojećih platformi MJU) za pristup usluga na lokalnom nivou - integrisan nacionalni sistem za elektronsko plaćanje taksi - integrisan nacionalni sistem za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 150.000 EUR</p> <p>Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva</p>	Januar 2024.	Septembar 2024.
<p>20.4. Izraditi pet elektronskih usluga i implementirati ih na platformi za prezentaciju e-usluga na lokalnom nivou</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Indikator realizacije aktivnosti: - izrađeno pet elektronskih usluga - implementirano pet usluga na platformi dostupnih građanima</p> <p>Nosilac: Ministarstvo javne uprave, Zajednica opština</p> <p>Potrebna finansijska sredstva: 50.000 EUR</p>	Septembar 2024.	Decembar 2024.

Izvor finansiranja: Budžet CG, donatorska sredstva			
Kontakt podaci			
Kontakt osoba i institucije odgovorne za realizaciju mjere	Ljiljana Novović, Ministarstvo javne uprave, Ivana Nedović, Zajednica opština		
Pozicija i naziv jedinice	sekretarka Odbora za društvene djelatnosti		
Email i telefon	ivana.nedovic@uom.co.me ; 067 343 159 ljiljana.novovic@mju.gov.me dusan.polovic@mju.gov.me		
Drugi uključeni akteri iz sistema javne uprave			
Drugi uključeni akteri iz drugih sektora	Nevladine organizacije		

PREDLOG ZAKLJUČKA VLADE

1. Vlada je donijela Nacionalni akcioni plan za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori 2023 - 2024. godine